3283

3283

(1230)

അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു

പ്രസാധകന്മാർ
സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണ
സംഘം ലിമിറ്റഡ്

AVAN VEENTUM VARUNNU

(DRAMA)

C. J. THOMAS

First Impression		August	1949
Second	,,	April	1952
Third	,,	August	1955

RIGHTS RESERVED

PUBLISHERS

SAHITHYA PRAVARTHAKA C. S. LTD.

NATIONAL BOOKSTALL
POST BOX 40, KOTTAYAM

Re. 1—0—0

അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു

സി. ജെ. തോമസ്

3483

നാഷനൽ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ
കളരിക്കൽ ബസാർ കോട്ടയം

വില 1 ക.

അ
വീണ്ടും
വരു

സി. ജെ.
തോമസ്

ഒന്നാം അങ്കം

ഉണർവ്വുള്ള മണവാട്ടികളേ കാത്തിരിപ്പിൻ!

രംഗം ഒന്നു്

ഒരു ചെറിയ മുറി. പുറകിലും വലത്തുവശത്തും ഓരോ വാതിൽ. ഇടത്തുവശത്തു കിടക്കുന്ന കട്ടിലിൻെറ കീഴിൽ ഒരു കോളാമ്പിയിരിക്കുന്നു. കട്ടിലിൻെറ പുറകിലായി കുറെ കലങ്ങളും കുടങ്ങളും. അതിനടുത്തു് ഒരു മരപ്പെട്ടിയും അതിൻെറ മുകളിൽ ഒരു റാന്തൽവിളക്കും. വലത്തുവശത്തെ മൂലയ്ക്കു് ഒരു പഴയ കസേരയും ഒരു സ്ററൂളും. പുറകിലെ വാതിലിനു മുകളിലായി ക്രിസ്തുവിൻേറയും പട്ടാളവേഷത്തിലുള്ള ഒരു യുവാവിൻേറയും പടങ്ങൾ തൂക്കിയിരിക്കുന്നു. ചർച്ചിൽ, സ്റ്റാലിൻ, റൂസ്‌വെൽററ് എന്നിവരുടെ പടങ്ങൾ—ദേശീയസമരനിരയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണം—ഒരു പഴയ പഞ്ചാംഗത്തിൻെറ മുകളിൽ ഒട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു.

സമയം രാവിലെ ഒമ്പതു മണി. ഏകദേശം അമ്പതുവയസ്സായ ഒരു സ്ത്രീ എന്തോ അന്വേഷിച്ചു മുറിയിൽ ചുററിനടക്കുന്നു. അന്വേഷിക്കുന്നതു് കണ്ടുകിട്ടാത്ത ഭാവത്തിൽ കൈകൾ എളിയിൽവെച്ചു നില്ക്കുന്നു.

സ്ത്രീ

കണ്ടില്ലേ! ഇതിനൊക്കെ എന്നാ പറയാനാ. ഒരു സാതനം എടുത്താലെടുത്തേടത്തു വെയ്ക്കൂല്ല. (അകത്തേയ്ക്കു

നോക്കി) എടീ സാറാമ്മേ,—ഓ, ഇനി, അവളെ ഒന്നു വിളിച്ചു വിളികേൾപ്പിക്കാനാപാട്. നഞ്ചുതിന്ന മീനേപ്പോലെ വല്ലെടത്തും നോക്കി നടക്കുവാരിക്കും. അല്ലെങ്കിലും ഇപ്പളത്തെ പെണ്ണുങ്ങടെ കാര്യോന്നും പറയണ്ട. (ഇതിനിടയിൽ ചുററും നോക്കിനടന്ന് ഒരു കറിക്കത്തി കണ്ടെടുത്തുകൊണ്ടു") അമ്പടി, അവളൊരു കക്കത്തി തൂക്കിക്കാൻ കണ്ട സ്ഥലം!

(പെട്ടിയിൽനിന്നു നാലഞ്ചു വഴുതനങ്ങാ എടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന് നിലത്തിരുന്ന് കറിക്കൊരുക്കുന്നു.)

ശബ്ദം

(ദൂരത്തിൽനിന്ന്)

'അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു! എൻെറ ജനമേ, ചെവിക്കൊൾവിൻ. അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു!'

സ്ത്രീ

ആ ഉപദേശിക്ക് വേറെ തൊഴിലൊന്നുവില്ലേ? അയാക്ക് കിറുക്കാന്നാ തോന്നണെ. ഈ വഴിക്കോടെയൊക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞോണ്ട് നടക്കുകതന്നെ—സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

(അകത്തുനിന്നും)

എന്തോ?

സ്ത്രീ

ആ വെല്യ ചെമ്പുകലത്തിൽ വെള്ളം കോരിയിടണം, കേട്ടോ? (ശബ്ദം താഴ്ന്നു) ഒന്നു മേലു കഴുകണന്നു വിചാരിച്ചിട്ട് ദെവസം നാലായി. അതെങ്ങനെയാ? നേരോണ്ടോ, അവക്കൊഴിഞ്ഞിട്ട്—?

ഉപദേശി

(പ്രവേശിച്ചുകൊണ്ട്)

അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു! നിങ്ങളുടെ വിളക്കുകളിൽ എണ്ണയൊഴിച്ചു കാത്തിരിപ്പിൻ. കത്താവിനു സ്തോത്രം. എന്താ മറിയാമ്മച്ചേടത്തി, സുഖം തന്നെയല്ലേ?

സ്ത്രീ

(എഴുന്നേററു പരിഭവസ്വരത്തിൽ)

ആരു്? ഉപദേശി ഇങ്ങോട്ടുള്ള വഴി അറിയുമോ? ഈയിടെ ഇങ്ങോട്ടൊന്നും കാണാറില്ലായിരുന്നു. (കസേര വലിച്ചു മാററിയിട്ടുകൊണ്ട്) ഇങ്ങോട്ടിരിക്കാമല്ലോ. ഇവിടെയെങ്ങുമില്ലായിരുന്നോ?

ഉപദേശി

എനിക്കങ്ങിനെ ഒരിടത്തുതന്നെ നില്ക്കാൻ കഴിയുമോ? ഞാൻ കത്താവിൻെറ ഒരു എളിയ ദാസൻ. കത്താവരുളിച്ചെയ്തിരിക്കുന്നു, "ഭൂലോകമെങ്ങും പോയി എൻെറ സുവിശേഷത്തെ അറിയിപ്പിൻ." (ഇരിക്കുന്നു) ഈ കാലത്തിൻെറ സ്വഭാവം മറിയാമ്മച്ചേടത്തി കാണുന്നില്ലായിരിക്കും. പുസ്തകത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു് നിവൃത്തിയാകുവാനുള്ള കാലമായിരിക്കുന്നു. (എഴുന്നേററു്) ലോകാവസാനം അടുത്തിരിക്കുന്നു! ഇപ്പോഠം സുപ്രസാദകാലം, ഇപ്പോഠംതന്നെ രക്ഷാദിവസം.

സ്ത്രീ

ഉപദേശി ഒന്നും കഴിച്ചിട്ടില്ലായിരിക്കും, അല്ലേ?—സാറാമ്മേ! സാറാമ്മേ!—(ഉപദേശിയോടു്) കൊറച്ചു് കാപ്പി കുടിച്ചിട്ടു പോകാം.—സാറാമ്മേ! എടീ സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

(അകത്തുനിന്നും)

എന്തോ?

സ്ത്രീ

ഇങ്ങുവാ. നീ എവിടെപ്പോയി കെടുക്കുവാ? ശവം. വിളിച്ചാലും കേക്കുല്ല. (ഉപദേശിയോട്) ഈ യുദ്ധം എന്നു കഴിയും ഉപദേശി?

ഉപദേശി

കാലത്തിൻെറ തികവനുസരിച്ച് സംഭവിക്കേണ്ടതു സംഭവിക്കട്ടെ. കത്താവിൻെറ തിരുവിഷ്ടത്തെ പരീക്ഷിക്കാതിരിക്കുക. പുറജാതിക്കാരേയും അവിശ്വാസികളേയും പോലെ ജ്യോതിഷത്തിൽ വിശ്വസിക്കരുത്.

സ്ത്രീ

എടീ പെണ്ണേ, സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

(പ്രവേശിച്ച്)

വെള്ളം തിളച്ചുകിടപ്പുണ്ട്.

സ്ത്രീ

പിന്നെയെന്തിനാ നോക്കിനിക്കണെതു്? ഉപദേശി വന്നിരിക്കണെതു കണ്ടില്ലേ? ഒരു കോപ്പയ്ക്കകത്തു് കാപ്പി എടുത്തോണ്ടുവാ. (സാറാമ്മ മടിച്ചുനില്ക്കുന്നു) ഏ! എന്താ നീ വേരുമൊളച്ചതുപോലെ നിക്കണെ?

സാറാമ്മ

പഞ്ചസാരയില്ല.

129

ഉപദേശി

വേണ്ടാ, അതിന്നു വിഷമിക്കേണമെന്നില്ല. എനിക്കു കാപ്പി വേണമെന്നില്ല.

സ്ത്രീ

കരുപ്പെട്ടി ഇരുപ്പില്ലേ? (സാറാമ്മ തലകുലുക്കുന്നു) ആ അതുമതി. വേഗം വേണം. (സാറാമ്മ പോകുന്നു) കേട്ടോ ഉപദേശി, ഈ യുദ്ധംകാരണം ഒന്നും കിട്ടാണ്ടായി. വെലയോ അതിലും കഷ്ടം. കണ്ട്റോളും കൂടിയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ! എന്തു കാലമാണ് ദൈവമേ!

ഉപദേശി

അതിലൊന്നും അത്ഭുതപ്പെടേണ്ട, മറിയാമ്മച്ചേടത്തി. അതങ്ങനെയല്ലാതിരിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അങ്ങനെയാണ് തിരുവിഷ്ടം. ഇതു മറുതലിപ്പിന്റെ കാലം. വിശുദ്ധ ലൂക്കോസിന്റെ സുവിശേഷം പത്താമദ്ധ്യായം ഇരുപത്തിമൂന്നും ഇരുപത്തിനാലും വാക്യങ്ങൾ: "നിങ്ങൾ കാണുന്നവ കാണുന്ന കണ്ണുകൾ ഭാഗ്യമുള്ളവ. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, ഞാൻ നിങ്ങളോടു പറയുന്നു, വളരെ പ്രവാചകന്മാരും രാജാക്കന്മാരും നിങ്ങൾ കാണുന്നതു കാണുവാൻ ആഗ്രഹിച്ചു, എങ്കിലും കണ്ടില്ല; നിങ്ങൾ കേൾക്കുന്നതു കേൾക്കുവാനും, എങ്കിലും കേട്ടില്ല." കർത്താവിന്നു സ്തോത്രം!

സ്ത്രീ

ഈ ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ എടയ്ക്കു് എന്റെ മാത്തുക്കുട്ടിയും കൂടി ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ...(തിരിഞ്ഞു ഭിത്തിയിലെ പടത്തിൽ നോക്കുന്നു) എന്നാലും അവൻ പോയതോർക്കുമ്പോം ഇനിക്ക്

സഹിക്കാമെന്നല്ല. യുദ്ധത്തിനല്ല!—അവിടെ എന്തൊക്കെയാണാരുകണ്ടു? എന്റെ പൊറോത്തുരാജാക്കളേ! ഒരു നേർച്ച കഴിച്ചേക്കാം, അവന് ഒന്നും വരാണ്ടിരിക്കണേ. എന്റെ കൊച്ചിനെ ഒന്നു കണ്ടേച്ചു ചത്തെങ്കിൽ മതിയായിരുന്നു.

ഉപദേശി

മനുഷ്യപുത്രനെ ചൊല്ലിക്കരയാതെ, മറിയാമ്മച്ചേടത്തീ. ഈ ലോകം നശ്വരം. (സാവധാനം നടന്നുകൊണ്ടു്) അവസാനകാലം അടുത്തിരിക്കുന്നു, ജനം ദൈവത്തോടു മറുതലിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. (ശബ്ദമുയർത്തി) ഓരോ സൃഷ്ടിയോടും സൃഷ്ടാവു് കണക്കുചോദിക്കുന്ന കാലമടുത്തിരിക്കുന്നു. (സാറാമ്മ കയ്യിൽ കാപ്പിയുമായി പുറകിലെവാതില്ക്കൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.) അന്നു് രണ്ടു സ്ത്രീകൾ ഒരു തിരികല്ലിൽ പൊടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ഒരുത്തിയെ അവൻ സ്വീകരിക്കും. മററവളേയോ അവൻ ചാകാത്ത പുഴുവും കെടാത്ത തീയും നിറഞ്ഞ നിത്യനരകത്തിലേയ്ക്കു തള്ളും. (കൈകൾ ഉയർത്തി ആവേശഭരിതനായി) കിഴക്കുഭാഗത്തു വെള്ളിമേഘങ്ങളുടെ മുകളിൽ അഗ്നിരഥത്തെ ഞാൻ കാണുന്നു. ഉണർവ്വുള്ള മണവാട്ടികളേ, നിങ്ങളുടെ ദീപങ്ങളെ കൊളുത്തുക! അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു!

(സാറാമ്മയുടെ മുഖം വിളറി കൈയിൽനിന്നു പാത്രം താഴെ വീണുടയുന്നു. ഉപദേശിയും സ്ത്രീയും തിരിഞ്ഞുനോക്കുന്നു.)

സ്ത്രീ

എന്താടീ മൊഖത്തു് കണ്ണില്ലാണ്ടാ കേറിവരണതു്? ഇവളിവടെ വന്നുകേറീപ്പം തൊടങ്ങിയതാ ഈ പൊട്ടിക്കല്. പൊട്ടിക്കലുതന്നെ പൊട്ടിക്കല്. ഇനി ഒന്നും ഇല്ല

പൊട്ടിക്കാൻ. എന്നാലും ഇങ്ങനെ സൂക്ഷമില്ലാത്ത പെണ്ണുങ്ങളൊണ്ടോ! ഇത്തിരിയൊന്ന് സൂക്ഷിച്ചിരുന്നെങ്കിലിപ്പം ഈ കോപ്പ പൊട്ടുവോ? എന്റെ മാത്തുക്കുട്ടീ, നീ നോക്കീട്ട് ഇങ്ങനെ ഒരെണ്ണത്തിനെ—അല്ല, എന്റെ തലേലെഴുത്ത്! അല്ലാണ്ടെന്നാ!

(സാറാമ്മ മറെറാരു പാത്രത്തിൽ കാപ്പി കൊണ്ടുവരുന്നു.)

ഉപദേശി

(കാപ്പിവാങ്ങി കുടിച്ചുകൊണ്ട്)

കുറച്ചുകൂടി സൂക്ഷിച്ചു പെരുമാറണം കുഞ്ഞേ! മാതാപിതാക്കന്മാരെ പ്രസാദിപ്പിച്ചില്ലെങ്കിൽ ദീർഗ്ഘായുസ്സില്ല എന്നു പുസ്തകത്തിലെഴുതിയിരിക്കുന്നു. (കാപ്പിപ്പാത്രം തിരിയെ കൊടുക്കുന്നു) കർത്താവിന് സ്തോത്രം!

സ്ത്രീ

ഓ! പെണ്ണിന്റെ ഒരു കൊഞ്ചല്! വേറെ ആരടേയും മാപ്പളമാര് പട്ടാളത്തി പോയിട്ടില്ലാത്തപൊലെ. വന്ന് ഈ തേങ്ങാ ചെരണ്ട്.

(സാറാമ്മ യന്ത്രംപോലെ അനുസരിക്കുന്നു. വലതുവശത്തെ വാതിലിലൂടെ കുഞ്ഞുവക്കി—മുപ്പതുവയസ്സ്—പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ഉപദേശി

മറിയാമ്മച്ചേടത്തീ, എന്നാ ഞാനൊന്നിറങ്ങട്ടെ. ധൃതിയുണ്ട്. സാറാമ്മയോട് വളരെ ദേഷ്യപ്പെടരുത്. നിന്റെ കോപത്തിൽ സൂര്യൻ അസ്തമിക്കാതിരിക്കട്ടെ. കർത്താവിന് സ്തോത്രം!—(നടന്നുകൊണ്ട്) അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു! എന്റെ ജനമേ, ചെവിക്കൊൾവിൻ. മാനസാന്തരപ്പെടുവിൻ. ഇപ്പോൾ സുപ്രസാദകാലം. (ദൂരത്തിൽ) ഇപ്പോൾ തന്നെ രക്ഷാകരദിവസം.

(എല്ലാവരും ഉപദേശി പോയവഴി നോക്കിനില്ക്കുന്നു.)

സ്ത്രീ

ഇനി എന്നാനോക്കി നികപ്പാടീ? വേഗം ആ തേങ്ങാ ചെരണ്ടിയേച്ച് രണ്ടു മൊളകും എടുത്തരച്ചു വെയ്ക്ക്— കുഞ്ഞോക്കി, കുറച്ചിരി. ഞാൻ ഒന്നു മേലുകഴകിയേച്ചു വരാം. (നടക്കുന്നു. പൊട്ടിയ കഷണങ്ങൾ കാണുന്നു) കണ്ടില്ലേ അവളുടെ ചങ്കൂററം. കോപ്പ പൊട്ടിയതാണെങ്കിൽ അതു് ചെതറിക്കിടക്കുന്നു. അവൾക്ക് നഷ്ടമുണ്ടോ. ഇനി ഞാൻതന്നെ പെറുക്കിക്കളെയാം. അല്ലാണ്ടെന്നാ ചെയ്യുക.

(കുനിഞ്ഞു പെറുക്കുന്നു. സാറാമ്മ എഴുന്നേററുചെന്നു സഹായിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവക്കി

എന്താ വല്യമ്മേ, ഇത്ര ദേഷ്യം? എനിക്കു കാര്യമൊന്നും മനസ്സിലായില്ലല്ലോ. അതു സാറാമ്മ പെറുക്കട്ടെ. കാര്യം പറയു.

സ്ത്രീ

കാര്യമെന്നാ? കാര്യോന്നുമില്ല. ആകാശത്തു നോക്കി നടന്നാപ്പിന്നെ അങ്ങനെ അല്ലാണ്ട് വരുമോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഏതു്? എങ്ങനെ അല്ലാണ്ടു്?

സ്ത്രീ

നിനക്കു കാണാമേലേ കുഞ്ഞോക്കി? (ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു കൊണ്ടു്) ആ കെടക്കുന്നതു് കാണാമേലേ? നിൻെറ മൊകത്തു കണ്ണില്ലേ? അങ്ങനെയാ പാത്രം സൂക്ഷിക്കുന്നത്!

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മയെന്താ, പാത്രം പൊട്ടിച്ചോ?

സ്ത്രീ

പിന്നെ നിന്നോടല്ലേ ഇപ്പറഞ്ഞതു്?

കുഞ്ഞുവക്കി

ങ്ഹാ, ഒരു കോപ്പയല്ലേ? സാരമില്ല. ഒരബദ്ധം ആൎക്കും വരാം.

സ്ത്രീ

അല്ലെങ്കിലുമൊണ്ട നിനക്കൊരു സമാധാനം പറച്ചില്.

കുഞ്ഞുവക്കി

അത്ര വില കൂടിയതുമല്ലല്ലോ അതു്.

സ്ത്രീ

വെലയൊന്നുമോൎത്തല്ല. പാത്രം പൊട്ടിയതു് ഐശ്വൎയ്യക്കേടാണു്— അല്ലാ, അതു സൂക്ഷിക്കാഞ്ഞിട്ടല്ലേ? കഷ്ട കാലത്താ ഇതൊക്കെ

കുഞ്ഞുവക്കി

കഷ്ടകാലമല്ല. നല്ല കാലമാ. ഇതു നോക്കു്.

(കൈയിലിരിക്കുന്ന ഒരു കവർ കൊടുക്കുന്നു.)

സ്ത്രീ

ഇതെന്നതാ? (കവർ തിരിച്ചും മറിച്ചും നോക്കുന്നു. അതു തുറന്നു് ഒരു കടലാസെടുത്തു കുഞ്ഞുവക്കിയുടെ നേരേ നീട്ടുന്നു.) ഇതൊന്നു വായിച്ചേ.

കുഞ്ഞുവക്കി

വായിക്കാനൊന്നുമില്ല. അതൊരു കമ്പിയാ: ഇന്നു വൈകിട്ടു മാത്തുക്കുട്ടി വരുമെന്നു്.

സ്ത്രീ

ങ്ഹാ! ശരിയാ? ഇന്നുതന്നെയോ? നേരാണോ?

(സന്തോഷത്തോടുകൂടി) ഒന്നുകൂടി വായിച്ചേ, വായിച്ചേ കുഞ്ഞാക്കീ. ഇന്നോ? ഇന്നുതന്നെ വരുമോ? വൈയ്യിട്ടത്തെ വണ്ടിക്കാണോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

ആ! ഇന്നെട്ടുമണിക്കത്തെ വണ്ടിക്ക്.

(സാറാമ്മ എഴുന്നേററുവന്നു കമ്പി നോക്കിക്കൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു. അവളുടെ മുഖത്തു ഒട്ടും സന്തോഷമില്ല, ഭയം കൂടുതലും.)

സ്ത്രീ

(മുകളിലേയ്ക്കു നോക്കി കൈകൾ ചേർത്തു പിടിച്ചുകൊണ്ടു്)

കർത്താവെൻെറ പ്രാർത്ഥന കേട്ടു. ഇനി അവനെ കാണാനൊക്കുല്ലന്നാ ഞാൻ വിചാരിച്ചതു്. എൻെറ കൊച്ചു ക്ഷീണിച്ചാരിക്കും വരുന്നതു്. (സാറാമ്മ പരവശയായി അമ്മയെ ചാരിനില്ക്കുന്നു. അവർ സാറാമ്മയെ താങ്ങുന്നു.) നീ ഭാഗ്യമുള്ളവളാടീ സാറാമ്മേ! നീ എന്താ ഒന്നും മിണ്ടാത്തതു്?—ഹാ, ഇതെന്താ! ഈ പെണ്ണിനെന്താ!—എടീ സാറാമ്മേ! ഇവളുടെ ദേഹം മരച്ചുതുടങ്ങിയല്ലോ! (സംവധാനത്തിൽ ഒരു കസായിലിരുത്തുന്നു.) കുഞ്ഞുവക്കീ, കൊറച്ചുവെള്ളമിങ്ങെടുത്താ.

(കുഞ്ഞുവക്കി വെള്ളമെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു സാറാമ്മയുടെ മുഖത്തു തളിക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

(പതുക്കെ കണ്ണു തുറന്നുകൊണ്ടു്)

ആ! ആം......ആ......

സ്ത്രീ

സാറാമ്മേ, നിനക്കെന്താ?

സാറാമ്മ

ഒന്നുമില്ല......ഒന്നുമില്ല.

(സാറാമ്മ എഴുന്നേൽക്കാൻ ഭാവിക്കുന്നു.)

സ്ത്രീ

വേണ്ട; നീ എഴുന്നേൽക്കേണ്ട. അല്ലെങ്കിൽ, അവളെ അകത്തു കൊണ്ടുപോയി കെടത്താം. അവൾക്കു തലകറക്കമാണെന്നു തോന്നുന്നു. (സാറാമ്മയെ പിടിച്ചെഴുന്നേല്പിച്ച് പുറകിലെ വാതിലിൽക്കൂടി പോകുന്നു) പതുക്കെ...പതുക്കെ മതി. ആ... അ....അങ്ങനെ.

(കുഞ്ഞുവക്കി കമ്പിയും കൈയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പുറത്തേയ്ക്കു നോക്കി നിൽക്കുന്നു.)

കർത്തൻ

129

രംഗം രണ്ട്

ഒന്നാംരംഗത്തിലെ മുറിതന്നെ. കുറിസാമാനങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കട്ടിലിന്റെ അടുത്തു സ്റ്റൂളിട്ടു സാറാമ്മ അതിലിരുന്നു കട്ടിലിൽ കമഴ്ന്നു കിടക്കുന്നു. കുഞ്ഞുവക്കി ആലോചനാനിമഗ്നനായി ലാത്തുന്നു, വെട്ടുന്നു നിൽക്കുന്നു. സമയം സന്ധ്യ.

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

(തല പൊക്കാതെതന്നെ)

ഉം—?

കുഞ്ഞുവക്കി

നീ ഇങ്ങോട്ടൊന്നു നോക്കിക്കേ. (അടുത്തുചെന്നു കുലുക്കി വിളിക്കുന്നു) മരുന്നൊന്നും പറ്റുകയില്ല, അല്ലേ? അത്ര കൂടുതലായോ? എത്രയായി?

സാറാമ്മ

(തല പൊക്കി ദേഷ്യത്തോടെ കുഞ്ഞുവക്കിയെ നോക്കുന്നു.)

അതറിഞ്ഞിട്ടെന്താ പ്രയോജനം?

കുഞ്ഞുവക്കി

എങ്കിലും പറഞ്ഞുകൂടേ?—എത്രയായി?

സാറാമ്മ

(മുഖത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ട്)

നാല്.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഹ്ഹും! ഇത്രയധികമായിട്ട് എന്നോടു പറയാതിരുന്ന തെന്താ?

സാറാമ്മ

ഇനി സമാധാനം ചോദിക്കാൻ വന്നിരിക്കുവാ?

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മ, ദേഷ്യപ്പെടാതെ. ഇനി ദേഷ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ടെ ന്തു ഫലം? നിന്നെപ്പോലെതന്നെ ഞാനും വിഷമിക്കുന്നു ണ്ട്. പക്ഷെ,......

സാറാമ്മ

ഞാൻതന്നെ അനുഭവിച്ചാൽ മതിയല്ലോ, അല്ലേ?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉത്തരവാദിത്തം മുഴുവനും എൻെറയാണു സാറാമ്മേ. നീ ദേഷ്യപ്പെടാതിരുന്നാൽ മതി. ഞാനെന്തു ചെയ്യണമെന്നു പറയൂ. (സാറാമ്മ പിന്നെയും കമഴ്ന്നുകിടന്നു കരയുന്നു.) ഇനി ഇ തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാനുള്ള വഴി ആലോചിക്കാം. നമ്മ ളങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും കുററം പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നാൽ എ ന്തു ഗുണം കിട്ടും? സമയവും ആകാറായി. നീ ഇങ്ങ നെ ബഹളം കൂട്ടിയാൽ എനിക്ക് ഒന്നും ചിന്തിക്കാൻ കൂടി......

സാറാമ്മ

എനിക്കു ചത്താ മതിയായിരുന്നു. (ഓർമ്മിച്ച് ഒരു ഞെട്ടലോടു കൂടി) അയ്യോ വേണ്ടാ. എനിക്ക് ഓർമ്മവം പേടിയാകു ന്നു. എനിക്കു മരിക്കണ്ടെ,

129

കുഞ്ഞുവക്കി

അതിനു നീ മരിക്കുന്ന കാര്യമിവിടെ ആരെങ്കിലും പറഞ്ഞോ? അതു നിനക്കു തോന്നുന്നതാ.

സാറാമ്മ

(ശബ്ദമുയർത്തി)

നിങ്ങളൊന്നു മിണ്ടാണ്ടിരിക്ക്.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഇത്ര ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ സാറാമ്മേ! അമ്മ വന്നാൽ—

സാറാമ്മ

(ശബ്ദം താഴ്ത്താതെ)

അമ്മ വന്നാൽ?—ഉം?

കുഞ്ഞുവക്കി

കഴിഞ്ഞതൊക്കെ കഴിഞ്ഞു. ഇനി ദേഷ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ടെന്തു......

സാറാമ്മ

ദേഷ്യപ്പെട്ടാൽ......

കുഞ്ഞുവക്കി

എന്റെ സാറാമ്മേ, ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ. അമ്മ വരാറായി.

സാറാമ്മ

വരട്ടെ. അമ്മ ..അമ്മ...അമ്മ വന്നാൽ— (എന്തോ ഓർമ്മിക്കുന്നു. പിന്നെയും പൊട്ടിക്കരയുന്നു. ഗദ്ഗദത്തോടുകൂടി) നിങ്ങൾ ദയവായി എന്നെ ഉപദ്രവിക്കാതെ പോകൂ.

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ, സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

എനിക്കു വയ്യായേ. ഞാനെങ്ങനെ......എനിക്ക്......
എനിക്കു മരിക്കണം.

കുഞ്ഞുവക്കി

നിരാശപ്പെടാതെ സാറാമ്മേ. നിരാശപ്പെട്ടതുകൊണ്ടെന്തു ഫലം?

സാറാമ്മ

ഒന്നു മിണ്ടാതിരിക്കാമോ. അയ്യോ ഞാനെന്തു പറയുമോ—ദൈവമേ!...എന്താശിച്ചായിരിക്കും വരുന്നതു്? ഇവിടെ വരുമ്പളെന്താകാണുന്നതു്?.....പണമയച്ചുതന്നു് നാലുകൊല്ലം എന്നെ പോററിയതു് ഇതിനാ? അയ്യോ! ദൈവമേ! എനിക്കു മരിക്കണം.

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ, ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ. അമ്മ കേൾക്കും. തലമുടി കെട്ടിവയ്ക്കു്. കണ്ണുനീരൊക്കെ തുത്തുകള. അമ്മ വല്ലതും സംശയിക്കും.

സാറാമ്മ

(പെട്ടെന്നു ചാടിയെഴുന്നേററു കുഞ്ഞുവക്കിയോടു്)

അമ്മയെന്തു സംശയിക്കാനാ? അവക്കു മനസ്സുള്ളതു സംശയിക്കട്ടെ. നാലു വർഷങ്ങൾ, അനാഥയായി, സ്നേഹിക്കാൻ ആരുമില്ലാതെ എന്നെ അരിവെപ്പുകാരിയായി ഇവിടെ ഇട്ടിട്ടു്...കല്യാണം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു്...പണമുണ്ടാക്കാൻ......

കുഞ്ഞുവക്കി

അരുതു് സാറാമ്മേ, അരുതു്. നമ്മളേതായാലും തെററു

ചെയ്തു. ഇനി നമ്മളെത്തന്നെ നീതീകരിക്കയും കൂടി വേണോ? പോരെങ്കിൽ പണം മോഹിച്ചല്ല മാത്തുക്കുട്ടി പോയതു്. മററു ജോലിക്കു വഴിയില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ലേ?

സാറാമ്മ

(ചെവി പൊത്തിക്കൊണ്ടു്)

ഈ വേദാന്തമൊന്നു നിറുത്താമോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഞാനെന്തു ചെയ്യണം, സാറാമ്മേ?

സാറാമ്മ

എന്നെ ഇവിടുന്നു കൊണ്ടുപോകണം.

കുഞ്ഞുവക്കി

എവിടെ?

സാറാമ്മ

എവിടെയെങ്കിലും. ഇവിടന്നു പോയാമതി.

കുഞ്ഞുവക്കി

അതു സാദ്ധ്യമല്ല.

സാറാമ്മ

(പിന്നെയും കുപിതയായി)

സാദ്ധ്യമല്ല—സാദ്ധ്യമല്ല; നാണമില്ലല്ലോ ഇങ്ങനെ പറയാൻ! ഞാൻതന്നെ എല്ലാം അനുഭവിക്കണമെന്നായിരിക്കും, അല്ലേ? നാണംകെട്ട—

കുഞ്ഞുവക്കി

(അല്പം ഗൗരവമായി)

പറയുന്നതിനൊക്കെ ഇങ്ങനെ ദേഷ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ടെ

ന്താ ഗ്ഗന്നം? ലഹളക്കൂട്ടുന്നതുകൊണ്ടെന്തു സാധിക്കാനാ ണു്? നീ ഒന്നാലോചിച്ചു നോക്കു്. ഇവിടെനിന്നു പോക ണമെന്നു നീ പറയുന്നു. എങ്ങനെ പോകാനാണു്? എന്റെ കൈയിൽ പണമില്ല. എവിടെയെങ്കിലും എത്തിയാൽ പ ണമില്ലാതെ എങ്ങനെ ജീവിക്കാനാണു്? കുറെ കഴിയു മ്പോൾ നീ എന്നെവെറുക്കും നിന്നെ പോററാൻ കഴിവി ല്ലാതെ ഞാനും ഏതുവഴിയെങ്കിലും പോകേണ്ടിവരും. നി നക്കു ജീവിക്കണ്ടേ? ജീവിക്കണമെങ്കിൽ....പിന്നെ.... എന്തിന്, ഞാൻ തുറന്നു പറയാം,...ജീവിക്കണമെങ്കിൽ നിനക്കു മാനം വില്ക്കേണ്ടി വരും. എൻെറ സാറാമ്മേ, നീ അതിനു തയ്യാറാണോ?

സാറാമ്മ

അതിനു നിങ്ങൾ എന്നെ വിട്ടുപോകുന്നതെന്തിനാ? നമു ക്കു വല്ല കൂലിവേലയും ചെയ്തു ജീവിക്കാം.

കുഞ്ഞുവർക്കി

അതൊന്നും നടക്കുകയില്ല സാറാമ്മേ. സ്നേഹിച്ചിട്ടോ മ ററോ ഒളിച്ചോടിപ്പോകുന്ന രണ്ടുപേരാണെങ്കിൽ അങ്ങ നെ കൂലിവേലചെയ്തു ജീവിച്ചെന്നു വന്നേയ്ക്കാം. നമ്മൾ അ പമാനം സഹിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ ഓടിപ്പോകുന്ന വരാണെന്ന് ഓർമ്മിക്കണം. പോരെങ്കിൽ, കണ്ടാൽ കൊ ള്ളാവുന്ന പെണ്ണുങ്ങൾക്കു കൂലിവേല കൊണ്ടുമാത്രം ജീവി ക്കാൻ കഴിയുകയില്ല.

സാറാമ്മ

(നിരാശയോടെ)

ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ, പോകാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു്.

കുഞ്ഞുവക്കി

പോരെങ്കിൽ അമ്മയ്ക്കും മാത്തുക്കുട്ടിക്കും എന്തു മാനക്കേടായിരിക്കും. അതും അവൻ വരുന്ന ദിവസം.

സാറാമ്മ

(തലകുനിച്ചു കണ്ണീരൊഴുക്കുന്നു)

എന്റെ ദൈവമേ!

കുഞ്ഞുവക്കി

(അടുത്തുചെന്നു്)

കരയാതെ സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

കരയാതെന്തുചെയ്യും? മരിക്കാനെനിക്കിഷ്ടമില്ല. മരിക്കുന്നുമില്ല. ഓടിപ്പോകാമെന്നുവെച്ചാൽ, എവിടെ, ആരുടെക്കൂടെ? ഇവിടെ എങ്ങനെ കഴിയും?......വരാറായി, വരുമ്പോൾ എങ്ങനെ മുഖത്തുനോക്കും? എന്റെ......

കുഞ്ഞുവക്കി

ശ് ശ് ശ് മിണ്ടല്ലേ. അമ്മ വരുന്നുണ്ട്. എന്തെങ്കിലും ജോലിചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്ക്. വേഗം..........

(സാറാമ്മ നിലത്തിരുന്നു് തേങ്ങാ ചിരണ്ടാൻ തുടങ്ങുന്നു. വലത്തുവശത്തെ വാതിലിൽക്കൂടി ഒരു വലിയ കോഴിയേയും തൂക്കിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു് മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ അമ്മ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

അമ്മ

കണ്ടോ കുഞ്ഞോക്കീ, ഈ യുദ്ധം വന്നേപ്പിന്നെ മനുഷേരൊക്കെ മഹാ അക്രമക്കാരായിത്തീന്നു...(കോഴിയെ നീട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു്) ഈ കോഴിക്കെന്തു വെലവരും?

കുഞ്ഞുവക്കി

എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.

അമ്മ

എങ്കിലും ഒരു വെലയില്ലേ?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഒരു ത്രുപാ.

അമ്മ

(വിജയഭാവത്തിൽ)

ആ അതാ പറഞ്ഞത്ത്. നല്ല നോട്ട് മൂന്നെണ്ണം അങ്ങെണ്ണി കൊടുത്തിട്ടാ കിട്ടിയത്ത്. അവളുടെ ഒട്ടക്കത്തെ മേടീരാ ഇത്ത്. എന്നാലും വേണ്ടില്ല. എൻെറ മോൻെറ ചക്രമല്ലേ? അവനല്ലെങ്കിപ്പിന്നെയാക്കാ അതു ചെലവാക്കണത്ത്? (സംസാരിച്ചുകൊണ്ട് കോഴിയെ ഒരു മൂലയിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്നു.) എടീ പെണ്ണേ, ഒരു നാലു നാക്കെട്ടെത്തു വറക്കണം. ബാക്കികൊണ്ട് ഒരു മപ്പാസും—ഇവക്കെന്നാ, പ്രേതംപിടിച്ചപോലിരിക്കണെത്ത്?

കുഞ്ഞുവക്കി

ക്ഷീണമായിരിക്കും. മാത്തുക്കുട്ടി വരുമ്പോഠം മാറിക്കൊള്ളും. പിന്നെ, വല്യമ്മേ, കോഴി എവിടുന്നാ കിട്ടിയത്ത്?

അമ്മ

അവളുടെ മൊഖത്തേയ്ക്കൊന്നു നോക്ക്യേ, ഒരുമാതിരി മൂശേട്ടപിടിച്ചപോലെ. അതും നാലുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞ് മാപ്പിള വീട്ടിവരുമ്പള്. (തിരിഞ്ഞു കുഞ്ഞുവക്കിയോട്) നീ എന്താ ചോദിച്ചത്ത്? കോഴി എവിടുന്നാന്ന് അല്ലേ?—നീ വാണേനുമുമ്പ് ഇതിനെ ഒന്നു കൊന്നേച്ചുപോണേ കുഞ്ഞാക്കി.—എടീ, നീ ആ അരിയൊന്ന് വെന്തോന്നു നോക്ക്. (സാറാമ്മ പാവയെപ്പോലെ പോകുന്നു.) അല്ല; കുഞ്ഞോമി, ആ പെണ്ണിനെന്നാ?

കുഞ്ഞുവക്കി

എന്താണോ. ഞാനെങ്ങനെ അറിയാനാണു്?

അമ്മ

നീ ഇത്രോംനേരം ഇവടെ ഇരുന്നിട്ടു് ഒന്നും ചോദിച്ചില്ലേ?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഇല്ല. ഇനി വല്ലതും വാങ്ങിക്കാനുണ്ടോ?

അമ്മ

എല്ലാം മേടിച്ചു. മീൻ കിട്ടീല്ല. പഴമിവിടെ പഴുത്തിരുപ്പൊണ്ടു്. പക്ഷേ, പെണ്ണിതുപോലെയിരുന്നാ ചെറുക്കൻ വരുമ്പം വിചാരിക്കും ഞാൻ അമ്മായിയമ്മപ്പോരെടുത്തിട്ടാന്നു്.—സാറാമ്മേ, എടീ!

സാറാമ്മ

(അണിയറയിൽ)

എന്തോ?

(പ്രവേശിക്കുന്നു)

അമ്മ

ഈ കടുകിന്റെ കല്ലൊന്നു കളഞ്ഞേ. (സാറാമ്മ അതു ചെയ്യാൻ ഭാവിക്കുന്നു.)—വേണ്ട, നീ പോയി തിണ്ണേല് വെള്ളമൊണ്ടോന്നു നോക്കു്. ഇല്ലെങ്കി കൊറച്ചു് കൊണ്ടുവെയ്ക്കു്. (സാറാമ്മ പോകുന്നു.) വണ്ടിവരുമ്പോളത്തേയ്ക്കു് നീ തീവണ്ടിയാപ്പീസിലൊന്നുപോയിനിന്നാലോ കുഞ്ഞോക്കീ?

കുഞ്ഞുവക്കി

പോകണമെങ്കിൽ പോകാം. അല്ല, ഞാൻ പോകാം. അതാണു നല്ലതു്.

അമ്മ

വേണന്നില്ല. അവൻ വഴിയൊന്നും മറന്നുപോയിക്കാണത്തില്ല— സാറാമ്മേ!

(സാറാമ്മ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

വെള്ളമുണ്ട്.

അമ്മ

എന്നാടീ ഇത്ര താമസം? ഒന്നനങ്ങി നടക്കേ പെണ്ണേ. നീ ആ കട്ടകൊന്നു പൊട്ടിച്ചേ. അല്ലെങ്കി വേണ്ട. നീ ഇവിടെയിരുന്ന് തൈരുകലക്ക്. ഞാൻ കട്ടകു പൊട്ടിച്ചോളാം.

(കട്ടകുപാത്രവുമെടുത്ത്, അകത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു. സാറാമ്മ നിലത്തിരുന്ന് തൈരുകലക്കുന്നു. കുറച്ചുസമയം രണ്ടുപേരും നിശ്ശബ്ദം.)

സാറാമ്മ

ഇനി എന്തുചെയ്യും?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉം?—

സാറാമ്മ

എന്തുചെയ്യുമെന്ന്?

കുഞ്ഞുവക്കി

അതല്ല. ഞാനാലോചിക്കുകയായിരുന്നു—

സാറാമ്മ

എന്ത്?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഞാനത് അമ്മയോടു പറഞ്ഞില്ല, ഞാൻ തീവണ്ടിക്ക്

കാത്തുനിക്കണമെന്ന് കമ്പിയിലുണ്ടായിരുന്നു. ഒഴിയാൻ നോക്കി. പററില്ല.

സാറാമ്മ

കുടിക്കാം. ഈ കഷായം മട്ടുവരെ കുടിക്കാം. രണ്ടുപേക്കും. വേണ്ടുവോളമുണ്ട്.

അമ്മ

(അകത്തുനിന്ന്)

രണ്ടുമൊളകും ഒരുള്ളിയും ആ മോരിൽ ചതച്ചിടണം കേട്ടോ പെണ്ണേ.

സാറാമ്മ

ഓ. (പതുക്കെ) സമയമെന്തായി?

കുഞ്ഞുവക്കി

എട്ടായിക്കാണും.

സാറാമ്മ

വണ്ടി വരാറായോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉം.

(ദൂരത്തിൽ തീവണ്ടിയുടെ നീണ്ട വിസിൽശബ്ദം. സാറാമ്മ ഭയത്തോടെ എഴുന്നേല്ക്കുന്നു.)

ശബ്ദം

(ദൂരത്തിൽനിന്ന്)

അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു! വിധിദിവസം സമാഗതമായിരിക്കുന്നു.

കുഞ്ഞുവക്കി

ആ നശിച്ച കള്ള ഉപദേശി!—

സാറാമ്മ

വണ്ടിവരുന്നു.

കുഞ്ഞുവക്കി

അയാൾക്കു് ഭ്രാന്താണു്.

സാറാമ്മ

ഇപ്പോൾ വരും.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉം.

(യന്ത്രത്തെപ്പോലെ നടന്നുപോകുന്നു.)

സാറാമ്മ

ഉം.

കർട്ടൻ

very good book

രംഗം മൂന്നു്

ഒന്നാം രംഗത്തിലെ മറി. കറിസാമാനങ്ങളും കോഴിയും കാണുന്നില്ല. സ്റ്റൂളിന്റെ മുകളിൽ റാന്തൽ കത്തിച്ചുവച്ചിരിക്കുന്നു. സാറാമ്മ വിചാരമഗ്നയായി തൈരുകലക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു ചൂല്യമായി അമ്മ പ്രവേശിക്കുന്നു.

അമ്മ

ഇപ്പ കിട്ടുന്ന കട്ടകുപോലും ചീത്തയാ. ഒരൊററ ഏണ്ണം പൊട്ടണ്ടേ. ഇങ്ങനെയൊണ്ടോ ഒരു യുദ്ധം. എല്ലാം മറിച്ചാൻകുറിച്ചാൻ. കട്ടക പൊട്ടൂല്ല; മണ്ണെണ്ണ കത്തൂല്ല. ഒന്നും പണ്ടത്തെപ്പോലെയല്ല. ഇതെന്നാ വണ്ടി വന്നിട്ടു നേരം കൊറച്ചായല്ലോ? അവനെന്താ താമസിക്കണെതു്? കുഞ്ഞോക്കിയേം കണ്ടില്ലല്ലോ! അവടെയെങ്ങാൻ നിക്കപാരിക്കും.

സാറാമ്മ

(സംശയത്തോടുകൂടി)

ഇനി വന്നിട്ടില്ലായിരിക്കുമോ?

അമ്മ

ഏയ് വരാണ്ടിരിക്കൂല്ല. നീയാ മുടിയൊക്കെ ഒന്നു കെട്ടിവയ്ക്കു്. ഒരു നല്ല തുണിം എടുത്തുടുക്കു്. കണ്ടാൽ ഒരു വക്ത്തുവേണ്ടേ? (ദൂരത്തിൽ വിസിൽശബ്ദം. സാറാമ്മ ഞെട്ടുന്നു.) നീ എന്തിനാ പെണ്ണേ ഞെട്ടുന്നതു്? വണ്ടി..പോണതാ അതു്. അവനിപ്പം വരും.

ശബ്ദം

(ദൂരത്തിൽ)

അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു! അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു!

സാറാമ്മ

(സ്തബ്ധയായിത്തീരുന്നു. അല്പസമയം കഴിഞ്ഞ്)

അയ്യോ! എൻെറ ദൈവമേ! എനിക്കു വയ്യായേ—എന്റെ—

(ഭ്രാന്തിയെപ്പോലെ എഴുന്നേററോടുന്നു. തൈർക്കലെത്തിൽ കാല്യൂട്ടി മറിഞ്ഞുവീഴുന്നു. ദൂരത്തിൽ പാഞ്ഞുപോകുന്ന തീവണ്ടിയുടെ ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു. അമ്മ ഓടിച്ചെന്ന് താങ്ങിഎഴുന്നേല്പിക്കുന്നു.)

അമ്മ

അയ്യോ! ഈ പെണ്ണെന്താ കാണിച്ചതു്!—സാറാമ്മേ, മോളേ സാറാമ്മേ—മോളേ കണ്ണുതുറന്നോ. (സാറാമ്മയെ താങ്ങി എഴുന്നേൽപ്പിച്ച് ഒരു കട്ടിലിൽ കിടത്തുന്നു. സാറാമ്മയ്ക്കു് അനക്കമില്ല. ഒരു കറുത്ത കണ്ണടയും ധരിച്ച കുഞ്ഞുവക്കിയുടെ തോളിൽ കൈയിട്ടുംകൊണ്ട് മാത്തുക്കുട്ടി പ്രവേശിക്കുന്നു. അമ്മ കുറച്ചു വെള്ളമെടുത്തു മുഖത്തു തളിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും അനക്കമില്ലെന്നുകണ്ടു ശ്വാസോഛ്വാസം ശരിയാക്കുന്നതിനു് അവർ സാറാമ്മയുടെ ബോഡീസിൻെറ കെട്ടഴിക്കുന്നു. വിളക്കെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു് അവർ സാറാമ്മയുടെ ശരീരം ആസകലം നോക്കുന്നു. എന്തോ പെട്ടെന്നു് അവരുടെ ശ്രദ്ധയിൽപെട്ടു ഞെട്ടുന്നു. ഒന്നുകൂടി സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നു. സംഭ്രാന്തിയോടുകൂടി പിടഞ്ഞെഴുന്നേററു മാറത്തടിച്ചുകൊണ്ടു്) ഹയ്യോ! ചതിച്ചോടീ സാറാമ്മേ? ഈ കുടുംബത്തിൻെറ മാനം നീ കളഞ്ഞല്ലോടീ! അയ്യോ! എൻെറ ദൈവമേ! ഇതും കാണാനെടവന്നല്ലോ. അതും അവൻ വരണ ദിവസം. എൻെറ മാത്തുക്കുട്ടീ, നീ വരുമ്പോൾ ഞാൻ എന്നാ പറയണതു്?— (തലയ്ക്കു കയ്യുംകൊടുത്തു നിലത്തിരിക്കുന്നു) എൻെറ ദൈവമേ!

(മാത്തുക്കുട്ടി വാതില്ക്കൽനിന്നുകൊണ്ടു് അമ്മ പറയുന്നതുമുഴുവനും കേൾക്കുന്നു. അവനു കാര്യം ഏതാണ്ടു മനസ്സിലാവുകയും പെട്ടെന്നു കുപിതനാവുകയും ചെയ്യുന്നു. ശരീരം വികാരാവേശംകൊണ്ടു വിറയ്ക്കുന്നു. വിരലുകൾ അസ്വാസ്ഥ്യംകൊണ്ടു പിടയുകയും ചെയ്യുന്നു. കുഞ്ഞുവക്കിയുടെ മുഖത്തു്

ഒരാപരാധിയുടെ ഭാവമാണ്. അയാൾ മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ അസ്ഥാനയനങ്ങളിലേയ്ക്കു ഭയചകിതനായി ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു നോക്കുന്നുണ്ടു്. മാത്തുക്കുട്ടിയെ വിട്ടു ദൂരെ മാറിനില്ക്കുവാനാണു് അയാൾക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിലും, മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ നിസ്സഹായതയോർത്തായിരിക്കാം മനസ്സില്ലാമനസ്സോടെ അവിടെത്തന്നെ നില്ക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

(കനത്ത ശബ്ദത്തിൽ)

സാറാമ്മേ!

(അമ്മ ഞെട്ടി തിരിഞ്ഞുനോക്കുന്നു. അല്പാല്പമായി ബോധം വീണുതുടങ്ങിയ സാറാമ്മ സാവധാനത്തിൽ എഴുന്നേറ്റു് അമ്മയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. കുഞ്ഞുവർക്കി നിലത്തുതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.)

അമ്മ

മാത്തുക്കുട്ടീ, മോനേ, നിന്നെ ഒന്നു ക.........

മാത്തുക്കുട്ടി

ഛീ! നിറുത്തു്. നിങ്ങളുടെ പ്രസംഗമൊന്നും എനിക്കു കേൾക്കണ്ട. 'സാറാമ്മേ, സാറാമ്മേ! അവളിവിടെയില്ലേ?

അമ്മ

(അവ്യക്തമായി)

ഉണ്ടു്.

മാത്തുക്കുട്ടി

അവൾക്കു മിണ്ടിക്കൂടെ?

അമ്മ

നിന്റെ കണ്ണിനെന്തുപററി മോനേ?

മാത്തുക്കുട്ടി

എന്റെ കണ്ണിന്റെയും കാലിന്റെയും കാര്യമല്ല,

പറഞ്ഞതു്. സാറാമ്മ എന്തുചെയ്തു? സാറാമ്മ എങ്ങനെ കുടുംബത്തിൻെറ മാനം കളഞ്ഞുവെന്നാണു ചോദിച്ചതു്

അമ്മ

അവൾ......അവൾ ഒന്നു്......വീണു. മുഖത്തു വെള്ളം തളി......

മാത്തുക്കുട്ടി

(കോപം അടക്കാൻ കഴിയാതെ കുഞ്ഞുവർക്കിയെ വിട്ടു് രണ്ടടി മുന്നോട്ടു വെച്ചു.)

കണ്ണു പൊട്ടിപ്പോയതുകൊണ്ടു് കള്ളംപറഞ്ഞു കളിപ്പിക്കാമെന്നായിരിക്കും. ഇല്ല, ഇനി അതു നടപ്പില്ല. ഞാനെല്ലാം കേട്ടുകഴിഞ്ഞു. അവൾ പറയുമോ എന്നറിയട്ടെ!

അമ്മ

എൻെറ മോനേ —

മാത്തുക്കുട്ടി

നിറുത്താൻ പറഞ്ഞാൽ! നിങ്ങളുടെ ഒരു സ്നേഹം! അതല്ലേ കണ്ണുകളഞ്ഞു യുദ്ധംചെയ്തു് പണമയച്ചുതന്നു പോററിയിട്ടു്, വരുമ്പോൾ തയാറാക്കിവച്ചിരിക്കുന്നതു്? സ്നേഹം! (പുച്ഛഭാവത്തിൽ പല്ലുകടിക്കുന്നു) നിങ്ങളൊന്നും പറയണ്ട. അവളുടെ കഥ അവൾതന്നെ പറയട്ടെ,—എടീ സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

(വളരെ താഴ്ന്ന ശബ്ദത്തിൽ)

എന്തോ?

മാത്തുക്കുട്ടി

അപ്പോൾ നിനക്കു കേൾക്കാം, അല്ലേ? നീ ഇവിടെവാ.

(അവൾ സാവധാനം അടുത്തു ചെല്ലുന്നു. മാത്തുക്കുട്ടി തപ്പിത്തടാക്കുന്നു. സാറാമ്മ കൈകൾ രണ്ടും സ്വയം മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കയ്യിൽ കൊടുക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

എടീ, അമ്മ പറഞ്ഞതൊക്കെ ശരിയാണോ?

അമ്മ

(ഓടിവന്നു് മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കൈയ്യു പിടിച്ചുകൊണ്ടു്)

അവളെ അടിക്കല്ലേ മോനേ. അവൾക്കു്......

മാത്തുക്കുട്ടി

അതിന്റെ ഇടയ്ക്കു കയറിവരാൻ നിങ്ങളോടാരുപറഞ്ഞു? എടീ സാറാമ്മേ, പറയു, ആരാണു് നിന്നെ ഇങ്ങനെ ആക്കിയതു്?

സാറാമ്മ

(നിലത്തു നോക്കിക്കൊണ്ടു്)

എനിക്കു വയ്യാ.

മാത്തുക്കുട്ടി

നിന്നോടു ചോദിച്ചതിനുത്തരം പറയാനാ പറഞ്ഞതു്.

(സാറാമ്മ നിസ്സഹായതയോടെ കുഞ്ഞുവർക്കിയെ നോക്കുന്നു. ആ നോട്ടം സഹിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ കുഞ്ഞുവർക്കി മുറിയുടെ മറുഭാഗത്തേയ്ക്കു നടക്കുന്നു. സാറാമ്മ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറയുന്നു.)

സാറാമ്മ

അതെന്നോടു ചോദിക്കല്ലേ. എന്നെ അടിച്ചോളൂ, കൊന്നോളൂ. ഇവിടെനിന്നു് ഇറക്കിവിട്ടുകൊള്ളൂ. അതു മാത്രം എന്നോടു ചോദിക്കല്ലേ? ഞാൻ പറയുകയില്ല.

(കരഞ്ഞുകൊണ്ടു മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കാല്ക്കൽ വീഴുന്നു. അയാൾ പിടിച്ചെഴുന്നേല്പിച്ചു നിറുത്തുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

നേരേ നില്ലെടീ. നീ പറയുകയില്ലെന്നല്ലേ? നിന്നെക്കൊണ്ടു പറയിപ്പിക്കാം. (ചവിട്ടാൻ കാലെടുക്കുന്നു. വേണ്ടെന്നുവെച്ച് അവളുടെ തലമുടിയിൽ പിടിക്കുന്നു.) എടീ, ചോദിച്ചതിന് ഉത്തരം പറയാനാ പറഞ്ഞത്.

സാറാമ്മ

(നിശ്ശബ്ദയായി നില്ക്കുന്നു. മാത്തുക്കുട്ടി തലമുടിപിടിച്ചു കുലുക്കുന്നു.)

ഇല്ല, ഞാൻ പറയുകയില്ല.

മാത്തുക്കുട്ടി

(കോപം പിന്നെയും വർദ്ധിക്കുന്നു.)

ഇല്ല! ഇല്ലേ തേവിടിശ്ശി! നീ പറയുമോ എന്നു ഞാനൊന്നു നോക്കട്ടെ.

(കഴുത്തിനു പിടിക്കുന്നു. കുഞ്ഞുവക്കി ഓടിച്ചെന്നു തടയുന്നു.)

കുഞ്ഞുവക്കി

വേണ്ടാ. മാത്തുക്കുട്ടീ വേണ്ട. സാറാമ്മയെ ചവിട്ടരുത്. ഞാനാണിതിനുത്തരവാദി. അവൾ സാധു. ഞാനാണവളെ വഴിതെറ്റിച്ചത്. ഞാൻ നിങ്ങളെ എല്ലാവരേയും വഞ്ചിച്ചു. നിങ്ങളുടെ ഔദാര്യം ഞാൻ ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തി. എനിക്ക് മാപ്പിനവകാശമില്ല. പക്ഷേ, ആ പാവത്തിനെ തല്ലരുതേ.

(എല്ലാവരും സ്തബ്ധരാകുന്നു. അമ്മ പെട്ടെന്ന് കോപാക്രാന്തയായി കുഞ്ഞുവക്കിയുടെ നേരെ തിരിയുന്നു.)

അമ്മ

കുടുംബത്തിൽ കേററാൻ കൊള്ളുല്ലാത്ത ദുഷ്ടാ! എറങ്ങ് പൊറത്ത്. വിശ്വസിച്ച് വീട്ടിൽകേററി കാപ്പിയും ചോ

വും തന്നെ സല്ക്കരിച്ചതിൻെറ നന്ദികാണിച്ചതു്! നന്ദിയി ല്ലാത്ത പട്ടീ! ഉം, എറങ്ങ്.

കുഞ്ഞുവക്കി

വല്യമ്മേ, ദേഷ്യപ്പെടണ്ട. ഞാൻ പോവുകയാണ്. ഞാൻ നിങ്ങളോടൊക്കെ ചതിയാണു ചെയ്തതു്. മാത്തുക്കുട്ടീ, എനിക്കുവേണ്ടി എനിക്കൊന്നും പറയാനില്ല. എങ്കിലും ഒന്നുണ്ട്: വരാനുള്ളതു വന്നു. സാറാമ്മ അവളുടെ തെററിനു വേണ്ടതിലധികം അനുഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇനി അവളെ തല്ലുന്നതു കഷ്ടമാണ്. ഞാനാണു തെററുകാരൻ വല്യമ്മേ! ഞാൻ പോകുകയാണ്. നിങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള സഹായങ്ങൾക്കു നന്ദി കാണിക്കാൻ ഞാൻ അശക്തനാണ്. മാത്തുക്കുട്ടി, ക്ഷമിക്കുക.

(നടന്നുപോകുന്നു. സാറാമ്മ നോക്കിനില്ക്കുന്നു. വാതിൽക്കൽവെച്ചു കുഞ്ഞുവക്കി തിരിഞ്ഞു് സാറാമ്മയെ നോക്കുന്നു; പക്ഷെ, അവൾ മുഖം തിരിച്ചുകളയുന്നു. ഒരു നെടുവീർപ്പോടുകൂടി കുഞ്ഞുവക്കി ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു.)

അമ്മ

(നോക്കിനിന്നിട്ട്)

പാലുകൊടുത്ത കൈയ്ക്കു കടിക്കുന്ന പാമ്പ്. ദുഷ്ടൻ! ഇവനൊന്നും നരകത്തിലും സ്ഥലം കിട്ടുകേല.

മാത്തുക്കുട്ടി

അവനെയെന്തിനാ പറയുന്നതു്? ഇവളല്ലേ ആളു്! അവനല്ലെങ്കിൽ മറെറാരുത്തൻ.

അമ്മ

നിനക്കും എറങ്ങി പൊയ്ക്കൂടേ അവൻെറകൂടെ? എന്തു നോക്കിനിക്കുവാ? നിനക്കവിടെയാ സ്ഥലം. (ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു്) അവിടെ.—അവിടെ ആ റോട്ടിൽ.

മാത്തുക്കുട്ടി

എന്നു തുടങ്ങിയെടീ, ഈ കച്ചോടം?

സാറാമ്മ

(മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ അന്ധമായ മിഴികളുടെ മുമ്പിൽ തൊഴുതുകൊണ്ടു്)

അയ്യോ! അങ്ങനെ പറയരുതേ, ഞാൻ തെററുകാരിയാണു്. അതിനെന്നെ ഇഷ്ടംപോലെ ശിക്ഷിച്ചോളൂ. ഒരു തെററിനു് സത്യം......ഒരിക്കൽമാത്രം......

(കരയുന്നു)

മാത്തുക്കുട്ടി

(പരിഹാസമായി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു്)

ഇനി അവൾ കണക്കുമായി വരുകയാണു്. ശരിയായി! അവൻെറ കണക്കും അവളുടെ വേദാന്തവും!—കേൾക്കട്ടെ, കേൾക്കട്ടെ.

അമ്മ

ഈ മൂധേവി ഇവിടെ കേറിയതിപ്പിന്നെ—എൻെറ ദൈവമേ, നാശമല്ലാതെ ഒന്നും—ഓ!

(കൈകൾ തലയ്ക്കു വെയ്ക്കുന്നു)

(മാത്തുക്കുട്ടി ചിരി നിറുത്തുന്നില്ല. സാറാമ്മ പെട്ടെന്നു് നിരാശയും കോപവും കലന്ന മുഖഭാവത്തോടുകൂടി എഴുന്നേററു് മാത്തുക്കുട്ടിയെ നോക്കിനില്ക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

(പെട്ടെന്നു് കുപിതയായി)

മതി. നിറുത്തു്, ഇനി ഞാനെന്തുവേണം? മരിക്കണോ? ഇത്ര ചിരിക്കാനെന്തിരിക്കുന്നു? ഞാൻ തെററുചെയ്തു. അതിനുമാത്രം അനുഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഇനിയും എന്നെ

ഇട്ടു ചവിട്ടുന്നതെന്തിന്? എന്നെ ഇറക്കിവിട്. ഇവിടെ നിറുത്തി കൊല്ലുന്നതെന്തിന്? ഞാനൊരു പെണ്ണാണ്. എനിക്കും ജീവിക്കണം. നാലുകൊല്ലം ആരുമേതുമില്ലാതെ, സ്നേഹിക്കാനും സഹായിക്കാനും ആരുമില്ലാതെ എന്നെ ഒററക്കിട്ടിട്ട് പേരിനു വിവാഹിതയെന്നും പറഞ്ഞ് ഇപ്പോൾ വന്നിരിക്കുന്നു ചോദിക്കാൻ.

(പൊട്ടിക്കരയുന്നു. അപ്രതീക്ഷിതമായി സാറാമ്മയുടെ കോപംകണ്ട് അത്ഭുതാധീനനായ മാത്തുക്കുട്ടി പെട്ടെന്നുള്ള ഈ കരച്ചിൽ കാണുമ്പോൾ ആകെ അമ്പരന്നുപോകുന്നു. അയാൾ ക്ഷീണിച്ച കസേര തപ്പുന്നു. സാറാമ്മ അതു മനസ്സിലാക്കി അയാളുടെ കൈയ്യു പിടിച്ചു കസേരയിൽ ഇരുത്തുന്നു. എല്ലാവരും അല്പസമയം നിശ്ശബ്ദം.)

അമ്മ

(മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ അടുത്തുചെന്ന്)

എൻെറ മോനേ,നിൻെറ കണ്ണിനെന്തുപററി? പറ മോനേ. അമ്മ കേൾക്കട്ടെ. (അവർ മാത്തുക്കുട്ടിയെ പിടിച്ചു കുലുക്കിയിട്ടും അയാൾ അനങ്ങുന്നില്ല. നിരാശയോടെ അവർ സാറാമ്മയുടെ നേരെ തിരിയുന്നു.) മൂശേട്ട! ഇവളെ കെട്ടിയിട്ടാ എൻെറ മോൻെറ കണ്ണു പോയതു്. ശവം! ഇനി എന്തിനാടീ മിഴിച്ചു നോക്കിനിക്കണതു്?

ശബ്ദം

(ദൂരത്തിൽ)

അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു! സത്യവിശ്വാസികളെ ഒരുങ്ങിക്കൊൾക. (സാറാമ്മ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ട് ദേഷ്യംകൊണ്ടു പല്ലു കടിക്കുന്നു.) അവൻ വരുമ്പോൾ ഉണർവ്വുള്ള കന്യകകളെ അവൻ സ്വീകരിക്കും. (മാത്തുക്കുട്ടി തലയുയർത്തി ശ്രദ്ധിക്കുന്നു.) അല്ലാത്തവരെ അവൻ ചാകാത്ത പുഴുവും കെടാത്ത തീയുമുള്ള നിത്യനരകത്തിലേയ്ക്കുവലിച്ചെറിയും. അവൾക്ക്-ഹാ കഷ്ടം!

അമ്മ

അതൊരു ഉപദേശിയാ മോനേ!

(മാത്തുക്കുട്ടി അതു കേൾക്കുന്നില്ല. അയാൾ ദാഹിക്കുന്നതുപോലെ കഴുത്തു തടവുന്നു. സാറാമ്മ കാര്യം മനസ്സിലാക്കി ഓടിച്ചെന്നു് വെള്ളമെടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു കൊടുക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

വെള്ളം!

(മാത്തുക്കുട്ടി വെള്ളം കുടിച്ചിട്ടു തപ്പിയും തടഞ്ഞും നടക്കുന്നു. അയാളുടെ മുമ്പിൽ കിടന്ന ഒരു സ്ററൂൾ സാറാമ്മ എടുത്തു മാററുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

(നിന്നിട്ടു് ഇടറിയ സ്വരത്തിൽ)

ദൈവമേ, എന്തിന് ഈ കഷ്ടപ്പാടുകൾ എല്ലാം? എന്തെല്ലാം ഭയങ്കര കാഴ്ചകൾ കണ്ടു! എന്തെല്ലാം നരകദുഃഖങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു! തലയററ മനുഷ്യശരീരങ്ങളിൽനിന്നു രക്തം ചീററി പായുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. ആ നശിച്ച യുദ്ധത്തിൻെറ ഭയങ്കരഫലങ്ങൾ—ബോമ്പു പൊട്ടി കാലും തലയും കയ്യും കരളും എല്ലാം നാലുപാടും ചിതറുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. പ്രാണൻ പോയിട്ടില്ലാത്ത മനുഷ്യശരീരങ്ങൾ കുറുനരികൾ വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്ന ഭയങ്കര കാഴ്ച! അയ്യോ!......അതൊന്നും ഇത്രയധികം എന്നെ വേദനിപ്പിച്ചിട്ടില്ല......(കുറേക്കൂടി താഴ്ന്ന ശബ്ദത്തിൽ) അമ്മ മരിച്ചുപോയതായി ഞാൻ സ്വപ്നം കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. എൻെറ കണ്ണു പൊട്ടിയപ്പോൾ ഞാൻ മരിച്ചുപോകുമെന്നു ഡോക്ടർമാർ പറഞ്ഞു. പക്ഷേ......പക്ഷേ......(ദുസ്സഹമായ ദുഃഖത്തോടെ ദീർഘനിശ്വാസം ചെയ്യുന്നു.) എങ്കിലും എൻെറ സാറാമ്മേ, നീ ഇതു്......

സാറാമ്മ
(അട്ടത്തുവന്നു്)

അങ്ങനെ പറയരുതേ. ഞാൻ തെററു ചെയ്തുപോയി. ക്ഷമിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത തെററു്. അതിൻെറയെല്ലാം ശിക്ഷ ഞാനനുഭവിച്ചുകൊള്ളാം. ഞാൻ ഒരു സുഖവും ഇച്ഛിക്കുന്നില്ല......എങ്കിലും......ഒരു വേലക്കാരിയെപ്പോലെ......

(അവളുടെ ശബ്ദം ഇടറുന്നു. ശിരസ്സു നമിച്ചു് അവരം മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ പാദം തൊട്ടു നെററിയിൽ വയ്ക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി
(സാറാമ്മയുടെ ശിരസ്സിൽ സസ്നേഹം തടവിക്കൊണ്ടു് ഗദ്ഗദത്തോടെ)

കരയാതെ സാറാമ്മേ, കരയാതെ. (അല്പസമയം നിശ്ശബ്ദനായി നിന്നിട്ടു്) അമ്മേ, എനിക്കു വിശക്കുന്നു.

കർട്ടൻ

129

രണ്ടാം അങ്കം

സ്ത്രീയേ, എനിക്കും നിനക്കും തമ്മിൽ എന്ത്?

രംഗം ഒന്നു്

മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ വീട്ടിലെ ഒരു മുറി. പുറകോട്ടും വലതുവശത്തേയ്ക്കും വാതിലുകൾ. സാറാമ്മ ഒരു മുക്കിലിരുന്നു് കറിക്കൊരുക്കുന്നു. മാത്തുക്കുട്ടി കറുത്ത കണ്ണടയും ധരിച്ചു് സാവധാനത്തിൽ ലാത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

മാത്തുക്കുട്ടി

(അകത്തേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞു്)

അമ്മേ! അമ്മേ!

സാറാമ്മ

എന്തിനാണു് എപ്പോഴും ഇങ്ങനെ അമ്മയെ വിളിക്കുന്നതു്?

മാത്തുക്കുട്ടി

എനിക്കു കുറച്ചു കാപ്പി വേണം.

സാറാമ്മ

(എഴുന്നേറ്റുകൊണ്ടു്)

അതു് എന്നോടു പറഞ്ഞാൽ പോരേ?

മാത്തുക്കുട്ടി

അമ്മേ!

അമ്മ

(അണിയറയിൽ)

ഏ!

മാത്തുക്കുട്ടി

(ഉറക്കെ)

എനിക്കു കുറച്ചു കാപ്പി താ.

സാറാമ്മ

ചോദിച്ചതിനുത്തരം പറയാത്തതെന്താ?

മാത്തുക്കുട്ടി

അതിനു പ്രത്യേകിച്ച് ഉത്തരമൊന്നും പറയാനില്ല. മനുഷ്യൻ ഏററവും ബുദ്ധിമുട്ടു വരുമ്പോൾ ഓടിച്ചെല്ലുന്നത് അമ്മയുടെ അടുക്കലേയ്ക്കാണ്.

സാറാമ്മ

എപ്പോഴും?

മാത്തുക്കുട്ടി

എപ്പോഴും.

സാറാമ്മ

ഭാര്യ ഉണ്ടെങ്കിലും?

മാത്തുക്കുട്ടി

ഭാര്യയും മക്കളും ഉണ്ടെങ്കിലും ഒരമ്മയെപ്പോലെ സഹിക്കാനും സ്നേഹിക്കാനും ഒരു ഭാര്യയ്ക്കും കഴിയില്ല.

(അമ്മ ഒരു കോപ്പ കാപ്പിയുമായി പ്രവേശിക്കുന്നു. ചുമയ്ക്കുന്നു. കാപ്പി മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കയ്യിൽ പിടിപ്പിച്ചു കൊടുക്കുന്നു.)

അമ്മ

എന്താടീ പെണ്ണേ! ഇത്തിരി കാപ്പി എടുത്തോണ്ടു കൊടുത്തുകൂടെ? അതിനും ഈ വയസ്സുകാലത്തു ഞാൻതന്നെ വേണോ? ചൊമച്ചിട്ടാണെങ്കി.........

(ചുമയ്ക്കുന്നു)

(സാറാമ്മ നിസ്സഹായമായി മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ മുഖത്തേയ്ക്കു നോക്കുന്നു. മൂകമായ ആ അഭ്യർത്ഥന അന്ധനായ മാത്തുക്കുട്ടിക്കു നിരർത്ഥകമാണെന്നുകണ്ടു നിരാശയോടുകൂടി പിന്നെയും തല കുനിച്ചിരുന്നു കറിക്കൊരുക്കുന്നു)

മാത്തുക്കുട്ടി

(കാപ്പികുടിക്കുന്നതിനിടയിൽ)

അമ്മേ, അതവളുടെ കുററമല്ല. അമ്മതന്നെ കൊണ്ടുവന്നാൽ മതി എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടാണ്.

അമ്മ

അതങ്ങനെയേ വരു. (നിഷേധഭാവത്തിൽ തല കുലുക്കുന്നു.) അവൾ ഗുണം പിടിക്കുകയില്ല. ഇനിക്കാണെങ്കി ചൊമ കൊണ്ട്...ഇന്നാലത്തെ മഴ നനഞ്ഞിട്ടാണെന്നാ തോന്നുന്നതു്. ഞാമ്പോയി ഒന്നു കെടക്കട്ടെ.

(കാപ്പിപ്പാത്രവും വാങ്ങിച്ചുകൊണ്ട് അകത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു. മാത്തുക്കുട്ടി പോക്കറ്റിൽനിന്നു ബീഡി എടുത്തുകത്തിച്ചുകൊണ്ടു പിന്നെയും നടക്കുന്നു)

മാത്തുക്കുട്ടി

സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

എന്തോ?

മാത്തുക്കുട്ടി

നീ എന്താണൊന്നും മിണ്ടാത്തതു്?

സാറാമ്മ

ഞാനെന്തു മിണ്ടാനാ? ആരോടു മിണ്ടാനാ?

മാത്തുക്കുട്ടി

അമ്മമാർക്കാണു കൂടുതൽ സ്നേഹം എന്നുപറഞ്ഞതിനു നിനക്കെന്താണു്. നീയും ഒരിക്കൽ—

(പെട്ടെന്നു നിൎത്തുന്നു.)

സാറാമ്മ

(മുഖം വിളറുന്നു. വേഗം എഴുന്നേററുചെന്നു മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ അടുത്തു നില്ക്കുന്നു.)

അതെ; അതുതന്നെയാണു്. സ്വന്തം ഭാൎയ്യ ആ സ്ഥാനത്തിനർഹയല്ലെന്നു് അറിയാവുന്നവർ അമ്മയുടെ അടുത്തേയ്ക്കുതന്നേ പോകും. എന്നോടു ക്ഷമിക്കണേ! ഞാനൊരു പരമാൎത്ഥം തുറന്നു പറയുകയാണു്. ഞാൻ അങ്ങയുടെ ജീവിതത്തിനു് ഒരു ഭാരമാണു്. അങ്ങു് എന്നെ സംരക്ഷിച്ചു. ഞാൻ അങ്ങയെ വഞ്ചിച്ചു അങ്ങയുടെ സ്നേഹത്തിനു് എനിക്കു് അവകാശമില്ല. ഞാൻ പൊയ്ക്കൊള്ളാം. എനിക്കു കോപമോ, അസംതൃപ്തിയോ ഒന്നുമില്ല. ദയവായി എനിക്കു പോകാൻ അനുവാദം തരണേ.

മാത്തുക്കുട്ടി

സാറാമ്മേ, നീ തുറന്നു പറയുന്നതു് എനിക്കു സന്തോഷമാണു്. ഞാനും അതുപോലെ എല്ലാം തുറന്നുപറയാം. നിൻെറ സുഖത്തെപ്പററി എനിക്കു വളരെ കരുതലുണ്ടു്. പക്ഷേ, ഒരു ഭാൎയ്യയെന്ന നിലയ്ക്കു നിന്നെ സ്നേഹിക്കാൻ എനിക്കു കഴിയുന്നില്ല. നീ പരിഭവിക്കണ്ട. കഴിഞ്ഞ

മൂന്നുമാസമായി ഞാൻ നിന്നെ സ്നേഹിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. നാംതമ്മിലുള്ള ബന്ധം പള്ളിയിൽവെച്ച് എന്തോ ചില ക്രിയകൾ നമ്മുടെമുമ്പിൽവെച്ച് നടത്തപ്പെട്ടുവെന്നുമാത്രമാണ്. ഉടനെതന്നെ ഞാൻ യുദ്ധത്തിനു പോവുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ തിരിച്ചുവന്നപ്പോഴേയ്ക്കും ആ ദുർബലബന്ധംകൂടി തകർന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അന്നു നിന്നെ രണ്ടാമത്തും സ്വീകരിക്കാൻ എന്നെ പ്രേരിപ്പിച്ചതു് എൻെറ കാരുണ്യംമാത്രമായിരുന്നില്ല. അതിൽ സ്വാർത്ഥതയുണ്ടായിരുന്നു. കുറച്ചൊക്കെ എൻെറ സ്വന്തം കുറവിനെപ്പററിയുള്ള ബോധവും. നീ വഴിപിഴച്ചുപോയി. ഞാൻ അന്ധനുമായി. അതുകൊണ്ട് തകർന്ന രണ്ടു ജീവിതങ്ങൾ കൂട്ടിയിണക്കി പുതിയതൊന്നുണ്ടാക്കാമെന്ന്, ഞാൻ ആശിച്ചു. പക്ഷേ, സ്നേഹം അങ്ങനെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടാവുന്ന ഒന്നല്ലായിരിക്കാം. പ്രായോഗികജീവിതസൗകര്യങ്ങൾ മാത്രമല്ലല്ലോ വിവാഹത്തിൻെറ അടിസ്ഥാനം. (അമ്മ അകത്തുനിന്നു ചുമയ്ക്കുന്നു.) നാംതമ്മിൽ ഒരിക്കലും ചേരുകയില്ല; ഇനി പ്രത്യേകിച്ചും—

സാറാമ്മ

(വളരെ ശാന്തമായി താഴ്ന്ന ശബ്ദത്തിൽ)

പ്രത്യേകിച്ച്?

മാത്തുക്കുട്ടി

എൻെറ കണ്ണു പൊട്ടിപ്പോയെങ്കിലും, നിൻെറ ശരീരത്തിലുണ്ടാകുന്ന മാററങ്ങൾ......

സാറാമ്മ

(ചെവി പൊത്തിക്കൊണ്ട്)

അയ്യോ! നിറുത്തൂ്. അവിടുന്ന് ഇങ്ങനെ പറയരുതേ. എ

നിക്കതു സഹിക്കവെയ്യാ! എന്നെ ഇറക്കിവിട്ടുകൊള്ളുക. ഇങ്ങനെ ജീവനോടെ ദഹിപ്പിക്കാതെയിരിക്കണെ!

മാത്തുക്കുട്ടി

സാറാമ്മേ, ഞാൻ നിന്നെ വേദനിപ്പിക്കാൻ പറയുകയല്ല. എനിക്കു നിന്നോട്ട് ഒരുത്തരവാദിത്വമുണ്ട്. നിന്നെ ഇവിടുന്നു പറഞ്ഞയച്ചാൽ നിനക്കാരാണൊരു തുണ?

സാറാമ്മ

അവിടത്തെ മനസ്സുഖത്തിന് അത്യാവശ്യമാണെങ്കിൽ എന്നെ ഇവിടെനിന്നു പറഞ്ഞയച്ചുകൊള്ളുക. ഞാനെവിടെയെങ്കിലുംപോയി ജീവിച്ചുകൊള്ളാം. ഞാൻ തെറുകാരിയാണെങ്കിലും എനിക്കുമുണ്ടൊരു ഹൃദയം!

മാത്തുക്കുട്ടി

സാറാമ്മേ, നീ ഇല്ലാത്തതൊന്നും വിചാരിച്ച് മനസ്സു പുണ്ണാക്കണ്ട. എന്റെ കൈകൊണ്ട് ഈ ജന്മത്ത് ഞാനൊരുതരം ക്രൂരതയും കാണിക്കുകയില്ല. യുദ്ധരംഗം ക്രൂരതയുടെ സ്വഭാവം എന്താണെന്നെന്നെ മനസ്സിലാക്കിത്തന്നു. നീ പോകാമെന്നു പറയുന്നു. ആരെങ്കിലും നിന്നോടു പോകാൻ പറഞ്ഞോ? പോയാൽ നീ എന്തുചെയ്യും?

ശബ്ദം

(അറിയറയിൽ)

അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു!

(രണ്ടുപേരും ഞെട്ടുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

(പെട്ടെന്ന്)

സാറാമ്മേ! കുഞ്ഞോക്കി എവിടെയാണെന്നു നിനക്കറിയാമോ?

(സാറാമ്മ നിശ്ശബ്ദം)

മാത്തുക്കുട്ടി

ചോദിച്ചതു കേട്ടില്ലേ?

സാറാമ്മ

(നിലത്തു നോക്കിക്കൊണ്ട്)

ഇവിടെ എവിടെയോ ഒക്കെ ഉണ്ട്.

മാത്തുക്കുട്ടി

എന്തുചെയ്യുകയാണ്?

സാറാമ്മ

എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ? വെറുതേ അലഞ്ഞുതിരിയുകയാണെന്നു തോന്നുന്നു.

മാത്തുക്കുട്ടി

ഇവിടെ വരാറുണ്ടോ?

സാറാമ്മ

ഇല്ല.

ശബ്ദം

(അണിയറയിൽ)

അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു! ഉണർവ്വുള്ള മണവാട്ടികളേ, കാത്തിരിപ്പിൻ!

മാത്തുക്കുട്ടി

എങ്കിലും...എന്റെ ഏററവും ഉററ സ്നേഹിതൻ...എന്തൊരു ലോകം! ദൈവമേ! മനുഷ്യൻ പിശാചായിത്തീരുന്നു.

സാറാമ്മ

(വിങ്ങിപ്പൊട്ടിക്കൊണ്ട്)

അയ്യോ, അങ്ങനെ പറയരുതേ! എന്റെ തെററിന്

മററാരെയെങ്കിലും കുററപ്പെടുത്തുന്നതെന്തിന്? എന്നെ ശിക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക.

മാത്തുക്കുട്ടി

ഇനിയും നീ അവനെ നീതീകരിക്കയാണല്ലേ?

സാറാമ്മ

അവിടുന്ന് കോപിക്കരുതേ! ഓരോന്നു ചോദിച്ച് എന്നെക്കൊണ്ടു പറയിക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹവും തെററു ചെയ്തു. അതെന്നോടു പറയുന്നതു് ഞാനെങ്ങനെ സഹിക്കും.

മാത്തുക്കുട്ടി

ശരി. ഞാൻ പൊട്ടക്കണ്ണനാണല്ലോ. ഇനിയും എന്നെ വഞ്ചിക്കാമല്ലോ, അല്ലേ?

സാറാമ്മ

അയ്യോ! ഇല്ല അവിടുന്ന് വന്നതിൽപിന്നീടു ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടിട്ടില്ല. ഇനി കാണുകയുമില്ല. ഞങ്ങളോട് ക്ഷമിക്കണമെന്നു മാത്രമേ ഞാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നുള്ളു.

മാത്തുക്കുട്ടി

ഞാൻ അവനെ സ്നേഹിച്ചു. അവൻ എന്നെ ദ്രോഹിച്ചു. അവൻ ഈ മൂന്നുമാസമായി എന്നെ ഒന്നു കാണുകകൂടി ചെയ്തിട്ടില്ല. ഇനിയും ഞാൻ അവനോടു ക്ഷമിക്കണം, എന്തിന്?

സാറാമ്മ

അങ്ങയുടെ പഴയ സ്നേഹിതൻ അങ്ങയെ ഇന്നു സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ട്. അങ്ങയോട് ക്ഷമായാചനം ചെയ്യണമെന്നാ

ഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, അതിനുവേണ്ടി അങ്ങയുടെ അടുത്തുവരാൻ ധൈര്യമില്ലെന്നുമാത്രം.

മാത്തുക്കുട്ടി

ക്ഷമായാചനം ചെയ്യുന്നമെന്നോ?

സാറാമ്മ

അതേ, അന്നു പല പ്രാവശ്യം ശ്രമിച്ചു! പക്ഷേ, അങ്ങു് കോപിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു.

മാത്തുക്കുട്ടി

നീ ഇതെങ്ങനെ അറിഞ്ഞു?

സാറാമ്മ

ഞാനൊരു പെണ്ണല്ലേ?

മാത്തുക്കുട്ടി

ചുരുക്കത്തിൽ, നിൻെറ ഹൃദയം ഇപ്പോഴും കുഞ്ഞോക്കിയുടെ അടുത്താണു്.

സാറാമ്മ

പിന്നെയും, പിന്നെയും ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു് എന്നെ വേദനിപ്പിക്കുന്നതെന്തിനാണു്?

മാത്തുക്കുട്ടി

(നിരാശയോടുകൂടി തിരിഞ്ഞു നിന്നിട്ടു്, തിരിഞ്ഞു്)

സാറാമ്മേ! ഞാൻ ധരിച്ചതാണു തെററു്. ഞാനാണു് നിങ്ങളെ ദ്രോഹിക്കുന്നതു്. എന്നോടു ക്ഷമിക്കു! ഇനി ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിനു് പ്രതിബന്ധമായി നില്ക്കുകയില്ല ഞാൻതന്നെ പോയേയ്ക്കാം.

സാറാമ്മ

(ഓടിവന്നു് മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കൈകൾ പിടിച്ചുകൊണ്ടു്)

അയ്യോ! അങ്ങനെ പറയരുതേ, ഞാൻ അങ്ങയെ വഞ്ചിച്ചു, ദ്രോഹിച്ചു. ഇനി ഞാൻ കാരണം അവിടുന്നു് പോകുകയുംകൂടി ചെയ്യാലോ? ഞാൻ ആണയിട്ടു പറയുന്നു: "അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ഇവിടെ വരികയില്ല."

മാത്തുക്കുട്ടി

സാറാമ്മേ, നീ എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്. കുഞ്ഞോക്കി ഇവിടെ വരുന്നതിൽ എനിക്കു് ഒരു വിരോധവുമില്ല. ഞാൻ നിന്നെ വെറുത്തിട്ടുമല്ല പോകുന്നതു്. ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഒരു പ്രതിബന്ധമായതുകൊണ്ടു മാത്രമാണു്.

സാറാമ്മ

അങ്ങു പോയാൽ അമ്മയെന്തു ചെയ്യും?

മാത്തുക്കുട്ടി

(അല്പസമയം കഴിഞ്ഞു്)

അമ്മ, ശരിയാണു്, അമ്മയെന്തുചെയ്യും? എനിക്കു പോകണമെന്നുണ്ടു്. പക്ഷെ, ഞാനെങ്ങനെയാണു് അമ്മയെ ഉപേക്ഷിച്ചു പോകുന്നതു്? പോരെങ്കിൽ ഞാൻ പൊട്ടക്കണ്ണനുമായിപ്പോയി. അമ്മയ്ക്കുവേണ്ടിയും, എനിക്കുവേണ്ടിയും ഞാൻ ഇവിടെ കുറെക്കാലംകൂടി ജീവിക്കും. നീ അതു സഹിക്കണം.

അമ്മ

(അകത്തുനിന്നു്)

മാത്തുക്കുട്ടീ, മോനേ മാത്തുക്കുട്ടീ!

(ചുമയ്ക്കുന്നു)

സാറാമ്മ

അമ്മ വിളിക്കുന്നു.

അമ്മ

(അകത്തു്)

മാത്തുക്കുട്ടീ!

മാത്തുക്കുട്ടി

എന്തോ!

(സാറാമ്മയുടെ നേരെ കൈനീട്ടുന്നു. സാറാമ്മ മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കൈപിടിച്ചു് അകത്തേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നു.)

കർട്ടൻ

രംഗം രണ്ടു്

മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ മുറി. സ്റ്റേജിൻെറ വലതു വശത്തു മുന്നോട്ടുമാറിനിന്നുകൊണ്ടു് മാത്തുക്കുട്ടി ഒരു അപരിചിതനുമായി സംസാരിക്കുന്നു.

അപരിചിതൻ

അതു സാരമില്ല.

മാത്തുക്കുട്ടി

കണ്ണുകുടിയില്ലാതെ പിന്നെ എന്നെക്കൊണ്ടു് എന്താണു ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതു്?

അപരിചിതൻ

വെടിമരുന്നും മററും അവിടെയുണ്ടു്. അതു പടക്കമൊായി കെട്ടുന്നതും എറിയുന്നതും മററും എങ്ങനെയാണെന്നു പറഞ്ഞുതന്നാൽ മതി.

മാത്തുക്കുട്ടി

അതു് ശരിയാണു രാഘവാ. എങ്കിലും......

അപരിചിതൻ

വരുന്നതിനു് മററെന്തെങ്കിലും തടസ്സമുണ്ടോ?

മാത്തുക്കുട്ടി

ഇല്ലെന്നില്ല.

അപരിചിതൻ

പൂർണ്ണമനസ്സില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ നിർബന്ധിക്കുന്നില്ല. കാര്യം വളരെ അപകടം പിടിച്ചതാണെന്നു മാത്തുക്കുട്ടിക്കറിയാമല്ലോ?

മാത്തുക്കുട്ടി

എൻെറ രാഘവ! ഇക്കഴിഞ്ഞതുപോലുള്ള ഒരു യുദ്ധം കണ്ട എനിക്ക ഭീരുത്വം എന്നതിൻെറ അത്ഥംപോലും അറിഞ്ഞുകൂടാ. നിങ്ങളുടെകൂടെ വരുന്നതിന് എനിക്ക വിരോധമുണ്ടായിട്ടല്ല. ഇററലിയിലും, ഈജിപ്റ്റിലുംവെച്ചു യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ ഞങ്ങൾക്ക് ഉത്സാഹം നൽകിയതു ശത്രുക്കളുടെ നീചമായ ക്രൂരതയായിരുന്നു. ഇവിടെ കാണുന്ന അക്രമവും അനീതിയും എന്നെ വെറളിപിടിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവിടെയും ഞാൻ യുദ്ധംചെയ്യാൻ തയ്യാറാണ്—ജയത്തെപ്പററിപ്പോലും ഞാൻ ചിന്തിക്കുന്നില്ല. ഒന്നു മാത്രമേ എന്നെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നുള്ളു. ഞാൻ ഇവിടെനിന്നു പോയാൽ അമ്മയ്ക്കു് ആരും തുണയില്ല.

അപരിചിതൻ

പൊതുഗുണത്തിനുവേണ്ടി സ്വന്ത താല്പയ്യങ്ങൾ ബലികഴിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു മാത്തുക്കുട്ടിക്കറിയാമല്ലോ. ഞാൻ എൻെറ അമ്മയെക്കണ്ടിട്ട് ആറുവഷം കഴിഞ്ഞു.

മാത്തുക്കുട്ടി

ഞാൻ പറയുന്നതിനെ നീതീകരിക്കാൻ ഞാൻ ശ്രമിക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും ഉടനെ ഒരു ഉത്തരം പറയാൻ......

(ഉപദേശി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ഉപദേശി

കത്താവിനു സ്തോത്രം! എന്താ മാത്തുക്കുട്ടീ, സുഖംതന്നെയല്ലേ?

അപരിചിതൻ

എന്നാൽ മാത്തുക്കുട്ടീ, ഞാൻ പോയിവരട്ടെ.

(ധൃതിയിൽ ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു.)

ഉപദേശി

(സംശയത്തോടെ രാഘവനെ നോക്കിക്കൊണ്ട്)

ആരാണത്, മാത്തുക്കുട്ടീ?

മാത്തുക്കുട്ടി

(ഉദാസീനമായി)

ആ ഫാക്ടറിയിൽ എവിടെയോ ഉള്ള ഒരു മനുഷ്യനാണ്.

ഉപദേശി

അയാൾ എന്തിനു വന്നു?

മാത്തുക്കുട്ടി

ഓ വെറുതെ. ഞങ്ങൾ പണ്ട് ഒരുമിച്ചു ഫാക്ടറിയിൽ പണിയെടുത്തിട്ടുണ്ട്.

ഉപദേശി

മറിയാമ്മച്ചേട്ടത്തിക്കെങ്ങനെയിരിക്കുന്നു?

(സാറാമ്മ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

കൂടുതലൊന്നുമില്ല.

ഉപദേശി

ആര്! ഇതു സാറാമ്മയല്ലേ?

സാറാമ്മ

(മാത്തുക്കുട്ടിയോട്)

അമ്മ ഇവിടെ വന്നിരിക്കണമെന്നു പറയുന്നു.

(മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കൈ പിടിച്ച് അകത്തേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നു)

ഉപദേശി

(കൈകൾ ഉയത്തി സ്വർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു നോക്കിക്കൊണ്ട്)

കത്താവരുളിച്ചെയ്തിരിക്കുന്നതു നിവൃത്തിയാകുവാനുള്ള കാലമായി. ഇതു മറുതലിപ്പിൻെറ കാലം. ലോകാവസാനത്തിൽ മനുഷ്യപുത്രൻ കിഴക്കുനിന്നു വരുന്നതു ഞാൻ കാണുന്നു. ശിക്ഷാവിധിയുടെ ദിവസം ആസന്നമായിക്കഴിഞ്ഞു. കത്താവിനു സ്തോത്രം.

(സാറാമ്മയും മാത്തുക്കുട്ടിയും അമ്മയെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു കസേരയിൽ ഇരുത്തുന്നു.)

ഉപദേശി

(അടുത്തു ചെന്നിട്ട്)

മറിയാമ്മച്ചേട്ടത്തീ, ചുമ കുറവുണ്ടോ? കുറേ ദിവസമായി ഇങ്ങോട്ടു വരണമെന്നു നോക്കിയിരിക്കുകയായിരുന്നു.

അമ്മ

എൻെറ ഉപദേശി, എനിക്കു തീരെ വയ്യാ. ഒരു വൈദ്യൻ വന്നു മരുന്നു കുറിച്ചു തന്നിട്ടുണ്ട്. അതു വാങ്ങിക്കാൻ പോകാൻകൂടി ആളില്ല. മാത്തുക്കുട്ടിക്കാണെങ്കിൽ കണ്ണു കണ്ടുകൂടാ. (ചുമയ്ക്കുന്നു.) ഇവളെങ്ങനെയാ പുറത്തിറങ്ങുന്നത്. ശാപം വലിച്ചുവെച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടു മനുഷ്യരുടെ മുഖത്തു നോക്കുവാൻ കഴിയുമോ?

(സാറാമ്മ തല കുനിച്ചുകൊണ്ട് അകത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

എന്തിനാണമ്മേ, അവളെ എപ്പോഴും ഇങ്ങനെ ശകാരിക്കുന്നത്? വന്നതു വന്നുകഴിഞ്ഞു. ഇനി പറഞ്ഞിട്ടെന്താ പ്രയോജനം?

അമ്മ

ഇനി എന്താ പ്രയോജനമെന്നോ? ഒന്നുമില്ല. മുടിഞ്ഞു. എല്ലാം മുടിഞ്ഞു. (കോപത്തോടുകൂടി) ഈ കുടുംബമേ മുടിഞ്ഞു. (ചുമയ്ക്കുന്നു.) ഈ മൂധേവിയുടെ ശാപം കാരണമാണ് എനിക്കും സുഖക്കേട്ട വന്നതു്. അവൾ ഇതിന് അനുഭവിക്കാതെ......

ഉപദേശി

നിൻെറ കോപത്തിന്മേൽ സൂര്യൻ അസ്തമിക്കാതിരിക്കട്ടെ. മറിയാമ്മച്ചേടത്തി, കത്താവായ യേശുക്രിസ്തു നമ്മുടെ പാപങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ക്രൂശിക്കപ്പെട്ടു. വലിയ കടം ക്ഷമിച്ചുകിട്ടിയവനെപ്പോലെ നാമും ക്ഷമിക്കണം.

അമ്മ

എന്തു ക്ഷമിക്കണമെന്നാ ഉപദേശി പറയുന്നതു്?

മാത്തുക്കുട്ടി

അമ്മേ, ദേഷ്യപ്പെടാതെ. ദേഹമിളക്കിയാൽ ചുമ വർദ്ധിക്കും— സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

(അകത്തുനിന്നു്)

എന്തോ!

മാത്തുക്കുട്ടി

അമ്മയ്ക്കു് ഒന്നു കുടിക്കാൻ എടുത്തുകൊണ്ടുവാ.

അമ്മ

(ചുമയ്ക്കുിടയിൽ)

എനിക്കു വേണ്ട.

മാത്തുക്കുട്ടി

ചുമ മാറും.

അമ്മ

വേണ്ടന്നല്ലേ പറഞ്ഞതു്?—

മാത്തുക്കുട്ടി

ഇവിടെ വലിയ തണുപ്പാണു് ഇവിടെ ഇരുന്നാൽ ചുമയ്ക്കും. അമ്മ അകത്തുപോയി കിടക്കൂ.

(മാത്തുക്കുട്ടി അമ്മയെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു് അകത്തേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നു.)

ഉപദേശി

(തല കുലുക്കിക്കൊണ്ടു്)

പാപത്തിന്റെ ഫലം കയ്പുള്ളതാകുന്നു.

(സാറാമ്മ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

എന്റെ ഉപദേശീ!

ഉപദേശി

സ്ത്രീയേ, എനിക്കും നിനക്കും തമ്മിൽ എന്തു്?

സാറാമ്മ

ഞാൻ എന്തു ചെയ്യണം, ഉപദേശി? ഞാൻ തെററു ചെയ്തുപോയി. ഞാൻ അനുതപിക്കുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ, അമ്മ എന്നോടു ക്ഷമിക്കുന്നില്ല. എന്റെ ഭർത്താവു് എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നില്ല.

ഉപദേശി

കർത്താവിൽ ശരണപ്പെടുക.

സാറാമ്മ

അതിനു ഞാനെന്തു ചെയ്യണം?

(മാത്തുക്കുട്ടി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

ഉപദേശി, അമ്മയ്ക്കു കൂടുതലാണെന്നു തോന്നുന്നു. മരുന്നു വാങ്ങിക്കാൻ എന്താ മാർഗ്ഗം?

ഉപദേശി

ആരെയെങ്കിലും അയയ്ക്കണം.

മാത്തുക്കുട്ടി

അതിനിവിടെ ആരുമില്ലല്ലോ.

ഉപദേശി

അതിനു ഞാൻ വഴിയുണ്ടാക്കാം. പക്ഷേ, ഞാൻ പോകുന്നതിനു മുമ്പ് എനിക്കു മാത്തുക്കുട്ടിയോട് ഒരു സുവിശേഷം അറിയിക്കാനുണ്ട്.

മാത്തുക്കുട്ടി

എന്താണത്?

ഉപദേശി

ക്ഷമിക്കുന്നവർ ഭാഗ്യവാന്മാർ!

മാത്തുക്കുട്ടി

ശരി.

ഉപദേശി

പിന്നെയെന്താണു മാത്തുക്കുട്ടി സാറാമ്മയോടു ക്ഷമിക്കാത്തത്?

മാത്തുക്കുട്ടി

ഞാൻ ക്ഷമിച്ചില്ലെന്നാരു പറഞ്ഞു?

ഉപദേശി

ക്ഷമിച്ചാൽ മാത്രം പോരാ, സ്നേഹിക്കുകയും വേണം.

മാത്തുക്കുട്ടി

അതു് എനിക്കു കഴിയുന്നില്ല.

ഉപദേശി

മാത്തുക്കുട്ടീ, നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ദൈവസന്നിധിയിൽ വച്ചു് കൂട്ടിച്ചേർക്കപ്പെട്ടവരാണു്. എത്രവലിയ തെററുകൾ ചെയ്താലും നിങ്ങൾതമ്മിൽ അകലാൻ നമ്മുടെ വിശ്വാസം നമ്മെ അനുവദിക്കുകയില്ല. ദൈവം കൂട്ടിച്ചേർത്തവരെ മനുഷ്യൻ അകററാതിരിക്കട്ടെ!

മാത്തുക്കുട്ടി

ദൈവം കൂട്ടിച്ചേർത്തതിനെ......

(ചിന്താമഗ്നനായി ലംത്തുന്നു.)

ഉപദേശി

എന്താ മത്തുക്കുട്ടി ആലോചിക്കുന്നതു്?

മാത്തുക്കുട്ടി

ഒരു സംശയം, അത്രയേ ഉള്ളു.

ഉപദേശി

എന്താണതു്?

മാത്തുക്കുട്ടി

ദൈവം ആരെയാണു കൂട്ടിച്ചേർത്തതു്? എന്തിനാണു് ഈ യുദ്ധമുണ്ടായതു്? എന്തിനാണു പട്ടാളത്തിൽ ചേരാൻ മാത്രം ഞാൻ ദരിദ്രനായിത്തീൎന്നതു്? ആരാണു് സാറാമ്മയേയും കുഞ്ഞുവക്കിയേയും ഒരുമിച്ചു കൊണ്ടുവന്നതു്? എൻെറ ഉററ സ്നേഹിതനും, എൻെറ ഭാൎയ്യയും! എങ്ങനെയാണു് ഇതൊക്കെ സംഭവിച്ചതു്? ഇതൊക്കെ സംഭവിക്കാൻ ആരാണു കാരണക്കാരൻ?

ഉപദേശി

അത്തരം ചിന്തകളൊക്കെ കളയൂ. മാത്തുക്കുട്ടീ, രാജിയാണു ജീവിതത്തിന്റെ വിജയരഹസ്യം. പുല്ലുകളെ നോക്കുക, കൊടുങ്കാററടിക്കുമ്പോൾ അവ വളഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നു, ഒടിയുന്നതുമില്ല.

മാത്തുക്കുട്ടി

ഏതായാലും രാജി എനിക്കു വയ്യാ. ഞാൻ യുദ്ധക്കളത്തിൽനിന്നു തിരിച്ചുവരുന്നവനാണെന്നു് ഓർമ്മിക്കണം.

ഉപദേശി

ഏതായാലും മാത്തുക്കുട്ടീ, ആലോചിക്കു്. ധൃതഗതിയിൽ ഒന്നും പ്രവർത്തിക്കരുതു്. ഞാൻ ഇനിയും താമസിച്ചാൽ മരുന്നിന്റെ കാര്യം കുഴപ്പത്തിലാകും.

(ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു)

മാത്തുക്കുട്ടി

സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

എന്തോ?

മാത്തുക്കുട്ടി

നീ എന്നോടു പരിഭവിക്കരുതു്. എനിക്കു നിന്നോടു യാത്രപറയാതെ നിവൃത്തിയില്ല. ഞാനിവിടെ താമസിക്കുന്നതു് നിനക്കും എനിക്കും ഒരുപോലെ വിഷമമാണു്.

സാറാമ്മ

അപ്പോൾ അമ്മയോ?

മാത്തുക്കുട്ടി

അമ്മ!—

(ചിന്താധീനനായി തലയ്ക്കു കൈയും കൊടുത്തു് കസേരയിൽ ഇരിക്കുന്നു)

മാത്തുക്കുട്ടി

അപ്പോഴം മരുന്നു വാങ്ങിക്കാൻ എന്താണൊരു വഴി? ഉപദേശി ഈ വിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു നടക്കുകയല്ലാതെ ആരെയെങ്കിലും പറഞ്ഞയയ്ക്കുമോ എന്തോ?

(ഒരു വശത്തുനിന്നു് കുഞ്ഞുവക്കി സാവധാനത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു. സാറാമ്മ അല്പം ഭയത്തോടുകൂടി മത്തുക്കുട്ടിയുടെ മുഖത്തേയ്ക്കു നോക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

ആരാത്തു്?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഞാൻ......ഞാൻ, കുഞ്ഞുവക്കി.

മാത്തുക്കുട്ടി

(കസേരയിൽനിന്നും ചാടി എഴുന്നേൽക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവക്കിയോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

അതെ.

മാത്തുക്കുട്ടി

എന്തിനു്?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉപദേശി പറഞ്ഞയച്ചു, എന്തോ മരുന്നു വാങ്ങണമെന്നു്.

മാത്തുക്കുട്ടി

(അല്പനേരം മൗനമായി നിന്നിട്ടു്;

സാറാമ്മേ! ആ കുറിപ്പും പണവും എടുത്തുകൊടുക്കു്. കുഞ്ഞുവക്കി പോയി മരുന്നു വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരട്ടെ.

(അകത്തുനിന്നു ചുമ കേൾക്കുന്നു. സാറാമ്മ പോയി പണവും ഒരു കുറിപ്പും

എടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു്, ഒന്നു മടിച്ചുനിന്നതിനുശേഷം മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കൈയിൽ പിടിപ്പിച്ചു കൊടുക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

ഇതാ കുഞ്ഞുവക്കി.

(കുഞ്ഞുവക്കി പണവും കടലാസും വാങ്ങിച്ചു് നിശ്ശബ്ദനായി ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

(ദീർഘനിശ്വാസത്തോടുകൂടി)

അമ്മയ്ക്കുവേണ്ടി അതുംകൂടിയാകട്ടെ.

സാറാമ്മ

അയ്യോ, അങ്ങനെ പറയരുതേ.

(പൊട്ടിക്കരയുന്നു. മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കസേരയുടെ പുറകിൽ പോയി നില്ക്കുന്നു.)

കർട്ടൻ

രംഗം മൂന്നു്

മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ മുറി. മുറിയുടെ ഇടതുവശത്തു് ഒരു കട്ടിൽ. തലയിണ കൾംകൊണ്ടു് തലപൊക്കിവച്ചു് അമ്മ അതിൽ കിടക്കുന്നു. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ചുമച്ചു കോളാമ്പിയിൽ തുപ്പുന്നു. സാറാമ്മയും മാത്തുക്കുട്ടിയും ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടു് അടുത്തുനില്ക്കുന്നു.

അമ്മ

മാത്തുക്കുട്ടീ, മോനേ!

മാത്തുക്കുട്ടി

എന്താമ്മേ?

അമ്മ

വെള്ളം.

(സാറാമ്മ വെള്ളമെടുത്തു മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കൈയിൽ കൊടുക്കുന്നു. മാത്തുക്കുട്ടി അമ്മയ്ക്കു കൊടുക്കുന്നു. അവർ കുറച്ചു കുടിക്കുന്നു.)

അമ്മ

മിററം ഒന്നും തുത്തുകാണുല്ല. എനിക്ക് ഒരു പണീം എടുക്കാമ്മേലാണ്ടായി. എല്ലാം ഇവളുകാരണമാ. (ചുമയ്ക്കുന്നു) മൂശേട്ട!

(ചുമയ്ക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

അമ്മേ, വത്തമാനം പറഞ്ഞാൽ ചുമ കൂടും.

അമ്മ

കൂടട്ടെ. (ചുമയ്ക്കുന്നു) ചുമച്ചുചുമച്ചു മരിക്കട്ടെ. ഇവൾക്കു പിന്നെ ഇഷ്ടംപോലെ ആവാമല്ലോ. മരുന്നു മേടിച്ചോ? എന്ത്യേ? ആ ഉപദേശിയേയും കണ്ടില്ലല്ലോ?

(അമ്മ ശക്തിയായി ചുമയ്ക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

ഉപദേശിയല്ല മരുന്നു വാങ്ങാൻ പോയിരിക്കുന്നത്, കുഞ്ഞാക്കിയാണ്.

അമ്മ

കുഞ്ഞാക്കിയോ? ആ ചതി.....

(ചുമയ്ക്കുന്നു. ചുമനിൽക്കാത്തതുകൊണ്ട് സാറാമ്മയും മാത്തുക്കുട്ടിയും അടുത്തുചെന്നു് പുറം തടവുകയും മററും ചെയ്യുന്നു. കുഞ്ഞുവക്കി മരുന്നുമായി പ്രവേശിച്ചു നിശ്ശബ്ദനായി നില്ക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവക്കി

(കുറച്ചുസമയം കഴിഞ്ഞ്)

മരുന്ന്.

മാത്തുക്കുട്ടി

ആ, കുഞ്ഞാക്കി വന്നോ?—സാറാമ്മേ, ആ മരുന്നിങ്ങു വാങ്ങിക്കൂ. (സാറാമ്മ വളരെ സാവധാനത്തിൽ നടന്നുചെന്നു് മരുന്നു വാങ്ങിക്കുന്നു.) ഒരു കോപ്പയിലൊഴിച്ചുകൊണ്ടുവാ.

(സാറാമ്മ മരുന്നൊഴിച്ച് അമ്മയ്ക്കു കൊടുക്കുന്നു.)

അമ്മ

എനിക്കു വേണ്ട.

മാത്തുക്കുട്ടി

അതു കുടിക്കമ്മേ! നല്ല മരുന്നാണ്.

അമ്മ

എനിക്കു വേണ്ടെന്നല്ലേ പറഞ്ഞത്?—

(ചുമയ്ക്കുന്നു.)

(സാറാമ്മ മരുന്നു മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കൈയിൽ കൊടുക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

ഇതെങ്ങനെയാ ഞാൻ കൊടുക്കുന്നതു്? അതു താഴെയെ ങ്ങാൻ പോകും—കുഞ്ഞാക്കി!

(കുഞ്ഞുവക്കി മുന്നോട്ടുവന്നു മരുന്നുവാങ്ങിച്ചു് അമ്മയുടെ വായിൽ ഒഴിച്ചു കൊടുക്കുന്നു. അമ്മ കുടിക്കുന്നു. കുഞ്ഞുവക്കിയും സാറാമ്മയും പരസ്പരം നോക്കുന്നു. സാറാമ്മ തലകുനിക്കുന്നു.)

അമ്മ

കുഞ്ഞാക്കി, നീ ഇതുവരെ എവിടെയായിരുന്നു?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഇവിടെയൊക്കെ ഉണ്ടായിരുന്നു.

(മാത്തുക്കുട്ടി സ്റ്റേജിന്റെ മുൻഭാഗത്തേയ്ക്കു നടക്കുന്നു. സാറാമ്മ അമ്മയെ വീശിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവക്കി

(മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ അടുത്തുവന്നു്)

മാത്തുക്കുട്ടീ!

മാത്തുക്കുട്ടി

ഉം?

കുഞ്ഞുവക്കി

എന്നോടൊന്നും മിണ്ടുകയില്ലേ?

മാത്തുക്കുട്ടി

എന്താണു മിണ്ടേണ്ടതു്?

കുഞ്ഞുവക്കി

പെരുപ്പത്തിലെ സ്നേഹമോർത്തിട്ടെങ്കിലും എന്നോടു ക്ഷമിക്കൂ! മാത്തുക്കുട്ടീ, മനുഷ്യനു തെറ്റുകൾ വരാമെന്നു ഞാൻ പറയാതെ മാത്തുക്കുട്ടിക്കറിയാമല്ലോ? എന്നോടു ക്ഷമിക്കൂ.

മാത്തുക്കുട്ടി

ഇല്ല. എനിക്കുവയ്യാ. ഞാൻ കള്ളംപറയുന്നില്ല.

കുഞ്ഞുവക്കി

അമ്മപോലും എന്നോട്ട് ക്ഷമിച്ചതു കണ്ടില്ലേ?

മാത്തുക്കുട്ടി

അമ്മ ഇതുവരെ സാറാമ്മയോട്ട ക്ഷമിച്ചോ? അവളുടെ കൈയിൽനിന്നു മരുന്നുപോലും വാങ്ങിക്കുടിക്കാത്തതു കണ്ടില്ലേ?

കുഞ്ഞുവക്കി

മാത്തുക്കുട്ടി സാറാമ്മയോട്ട ക്ഷമിച്ചെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തുകൊണ്ടാ എന്നോട്ട ക്ഷമിക്കാത്തതു്?

മാത്തുക്കുട്ടി

നിങ്ങൾതമ്മിലുള്ള ബന്ധമാണു് നാംതമ്മിലുള്ള അകൽച്ച. കൂടുതൽ ചോദിക്കാതെ, കുഞ്ഞോക്കി, അധികം താമസിക്കാതെ ഞാൻ ഇവിടെനിന്നും പോവുകയാണു്.

കുഞ്ഞുവക്കി

എങ്ങോട്ടു്?

മാത്തുക്കുട്ടി

അപകടംപിടിച്ച ഒരു ജോലിക്കു്, ശമ്പളം കിട്ടാത്ത ഒരു യുദ്ധക്കളത്തിലേയ്ക്കു്. നാട്ടിന്നും നാട്ടാർക്കുംവേണ്ടി ജീവിതം സമർപ്പിച്ച ചിലരുടെകൂടെ.

കുഞ്ഞുവക്കി

പിന്നെ അമ്മയ്ക്കാരാണൊരു രക്ഷ?

മാത്തുക്കുട്ടി

അമ്മ സാറാമ്മയോട്ട ക്ഷമിച്ചില്ലെങ്കിലും, നിന്നെ വേ

ഗം സ്വീകരിച്ചല്ലോ? അതുകൊണ്ടു് ഇനി നീ ഇവിടെ നില്ക്കുക. അന്ധനായ എന്നെക്കൊണ്ടു് യാതൊരു പ്രയോജനവും ഇല്ല. അതുകൊണ്ടു് ഞാൻ പോകട്ടെ.

കുഞ്ഞുവക്കി

മാത്തുക്കുട്ടി, അതു തെററല്ലേ?

(ഉപദേശി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ഉപദേശി

യെരുശലേം പുത്രിമാരേ, നിങ്ങൾക്കു ഹാ, കഷ്ടം! മാത്തുക്കുട്ടീ, മറിയാമ്മച്ചേടത്തിക്കു് എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു? മരുന്നു കൊടുത്തോ?

മാത്തുക്കുട്ടി

മരുന്നു കൊടുത്തു.

ഉപദേശി

(കട്ടിലിനടുത്തുചെന്നു്)

മറിയാമ്മച്ചേടത്തി ദുഃഖിക്കരുതു്. കർത്താവു് തൻെറ വിശ്വസ്തമണവാട്ടിയെ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളും. ഞാൻ ആശ്വാസത്തിൻെറ ദൂതനാണു്. ഞാൻ പോകട്ടെ.

അമ്മ

ഉപദേശി പോവുകയാണോ?

ഉപദേശി

(ശബ്ദമുയർത്തി)

ഞാൻ പോകുന്നു, കർത്താവിൻെറ ആത്മാവു് എന്നെ നയിക്കുന്നു. അവൻ വിളിക്കുന്നിടത്തേയ്ക്കു ഞാൻ പോകും. രണ്ടാമത്തെ വരവിൻെറ കാലമായി.

(പോകുന്നു)

അമ്മ

കുഞ്ഞാക്കി, ഈ മരുന്ന് എത്ര പ്രാവശ്യം കുടിക്കണമെന്നാ പറഞ്ഞത്?

കുഞ്ഞുവക്കി

അഞ്ചാറു പ്രാവശ്യം കുടിച്ചാമതി.

അമ്മ

വൈദ്യനെ ഇങ്ങോട്ടൊന്നു വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരാമോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

കൊണ്ടുവരാം.

(മാത്തുക്കുട്ടി ലാത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. രാഘവൻ സാവധാനത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു മാത്തുക്കുട്ടിയെ ഒരരികിലേയ്ക്കു വിളിച്ചു രഹസ്യമായി എന്തോ സംസാരിക്കുന്നു. സാറാമ്മ അകത്തേയ്ക്കുപോകുന്നു. അല്പസമയം കഴിഞ്ഞ് അമ്മ കലശലായി ചുമയ്ക്കുന്നു. എല്ലാവരും കട്ടിലിനടുത്ത് ഓടിയെത്തുന്നു. സാറാമ്മ വീശുന്നു. കുഞ്ഞുവക്കി തലയിണ ശരിയാക്കി വെയ്ക്കുന്നു. അമ്മ ഞരങ്ങുകയും മൂളുകയും ചെയ്യുന്നു.)

അമ്മ

അയ്യോ! എനിക്കു വയ്യേ! ഒന്നു കുടിക്കാൻ......അയ്യോ! (കുഞ്ഞുവക്കി മരുന്നു കുടിക്കാൻ കൊടുക്കുന്നു) എനിക്കു മരുന്നു വേണ്ടായേ, വെള്ളം......വെള്ളം. എന്റെ മാത്തുക്കുട്ടീ! എന്റെ കർത്താവേ! (കുഞ്ഞുവക്കി വെള്ളമെടുത്തു മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കൈയിൽ പിടിപ്പിച്ച് ഒഴിച്ച് കൊടുക്കുന്നു) എന്നെ ഒന്നു വീശു. മാത്തുക്കുട്ടി, ഞാൻ മരിക്കുവാ.

(കുഞ്ഞുവക്കി വീശുന്നു)

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ, കുറച്ചു വെള്ളംകൂടി എടുത്തുകൊണ്ടുവാ.

(സാറാമ്മ അകത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു.)

അമ്മ

വെള്ളം—എന്റെ കർത്താവേ!

(അമ്മ മരണലക്ഷണങ്ങൾ കാണിക്കുന്നു. സാറാമ്മ വെള്ളവുമായി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

അമ്മ

എന്റെ......കുഞ്ഞുവർക്കി, എന്റെ മകൻ......കുഞ്ഞില്ലാതെ......കർത്താവേ!......നോക്കിക്കൊള്ളണേ!

(മരിക്കുന്നു.)

(എല്ലാവരും അടുത്തുവന്നു നില്ക്കുന്നു. മാത്തുക്കുട്ടി അമ്മയുടെ ശരീരം കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കരയുന്നു. സാറാമ്മ കാല്ക്കൽ മുട്ടുകുത്തിനില്ക്കുന്നു. കുഞ്ഞുവർക്കിയും രാഘവനും നിശ്ശബ്ദരായി മാറിനില്ക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

(സാവധാനം എഴുന്നേററ്)

രാഘവാ!

(രാഘവൻ അടുത്തുവരുന്നു. മാത്തുക്കുട്ടി രാഘവന്റെ കൈയിൽ മുറുക്കിപ്പിടിക്കുന്നു.)

മാത്തുക്കുട്ടി

സാറാമ്മേ, കുഞ്ഞുവർക്കീ, എനിക്കിനി പോകാം...

(സാറാമ്മ എഴുന്നേററോടിവന്നു മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കൈയിൽ പിടിക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

അയ്യോ! ഇപ്പോഴോ? ഇതെന്തു ഭ്രാന്താണ്!

മാത്തുക്കുട്ടി

ഉടനേതന്നെ വേണമെന്നില്ലല്ലോ...എനിക്കീ വീടുമായിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ഏകബന്ധം തകർന്നുപോയി. ഇനി ഞാൻ പോവുകയാണ്.

സാറാമ്മ

അമ്മ!

കുഞ്ഞുവക്കി

മാത്തുക്കുട്ടീ, എന്താണീ പറയുന്നത്?—അമ്മ!

മാത്തുക്കുട്ടി

മരിച്ചവർ തങ്ങളുടെ മരിച്ചവരെ അടക്കട്ടെ.

(സാറമ്മയും കുഞ്ഞുവക്കിയും പരസ്പരം നോക്കുന്നു. സാറാമ്മ അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾ അടയ്ക്കുന്നു. ഒരു വെള്ളത്തുണി എടുത്തു ശരീരം മൂടുന്നു. പിന്നീട് കുറെ മെഴുകുതിരികൾ ഓരോന്നായി കത്തിച്ചു കട്ടിലിന്റെ തലയ്ക്കൽ വെയ്ക്കുന്നു. അതു കഴിഞ്ഞു രണ്ടുപേരും അടുത്തടുത്തായി മുട്ടുകുത്തിനിന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.)

കർട്ടൻ

മൂന്നാം അങ്കം

മനുഷ്യൻ കൂട്ടിച്ചേർത്തതിനെ ദൈവം അകററാതിരിക്കട്ടെ

രംഗം ഒന്നു്

മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ വീട്. കട്ടിൽ, കസേര, സ്റ്റൂൾ മുതലായവ അവിടവിടെയായി ചിതറിക്കിടക്കുന്നു. ഒരു മൂലയിൽ ഒരു റാന്തൽവിളക്കിരിക്കുന്നു. ആകപ്പാടെ ഒരു താറുമാറായ അന്തരീക്ഷം. വലിയ വയറുമായി സാറാമ്മ ഒരു കസേരയിൽ ഇരിക്കുന്നു. കുഞ്ഞുവക്കി അതിന്നടുത്തുനിന്നു സാറാമ്മയുമായി സംസാരിക്കുന്നു. സമയം പകൽ പത്തുമണി.

സാറാമ്മ

കുട്ടി എന്തായിരിക്കും?

കുഞ്ഞുവക്കി

പെണ്ണു്.

സാറാമ്മ

ഒ, പിന്നെ! പെണ്ണു്!—ആണായിരിക്കും.

കുഞ്ഞുവക്കി

അതെന്തുകൊണ്ടു്?

സാറാമ്മ

പെണ്ണായതെന്തുകൊണ്ട്?

കുഞ്ഞുവക്കി

ദുരിതത്തിലല്ലേ ജനിച്ചത്; അനുഭവിക്കേണ്ട കുറെ?

(ഉപദേശി പ്രവേശിക്കുന്നു. സാറാമ്മ എഴുന്നേല്ക്കുന്നു)

ഉപദേശി

കർത്താവിനു സ്തോത്രം! സാറാമ്മേ, നീ എഴുന്നേററു വിഷമിക്കേണ്ട.

(സാറാമ്മ കസേരയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു)

സാറാമ്മ

ഓ. വേണ്ട. ഞാനിവിടെ നിന്നുകൊള്ളാം.

ഉപദേശി

കുഞ്ഞുവക്കീ, ഞാൻ നിന്നെ കാണാനാണു വന്നത്.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉം?

ഉപദേശി

(സാറാമ്മയോട്)

കുഞ്ഞേ, നീ അകത്തുപൊയ്ക്കോ. ഞങ്ങൾക്കു ചില കാര്യങ്ങളൊക്കെ പറയാനുണ്ട്.

സാറാമ്മ

വേണ്ട ഉപദേശി, എന്തിനാണ് ഇത്ര വളച്ചുകെട്ടുന്നത്? ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും നേരേതന്നെ കേട്ടുകൊള്ളാം. ഭാര്യയും ഭർത്താവും തമ്മിലുള്ള പെരുമാററമെങ്ങനെയാണെന്ന് ഉപദേശിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ എന്നു തോന്നുന്നു.

(കസേരയിൽ ഇരിക്കുന്നു)

ഉപദേശി

ഭാൎയ്യയും ഭൎത്താവും!

(ആലോചിച്ചു നില്ക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

ഉം? എന്താ ആലോചിക്കുന്നതു്?

ഉപദേശി

ഏതു പള്ളിയിൽവെച്ചാണു നിങ്ങളുടെ വിവാഹം നടന്നതു്?

സാറാമ്മ

ഈ പള്ളിയിൽവെച്ചുതന്നെ.

കുഞ്ഞുവക്കി

അതിനു പള്ളിവേണമെന്നുണ്ടോ?

ഉപദേശി

പുരോഹിതനും വേണ്ടേ?

കുഞ്ഞുവക്കി

കിട്ടാൻ മാൎഗ്ഗമില്ലെങ്കിൽ കൂടാതെ കഴിക്കണം.

ഉപദേശി

ഞാൻ തുറന്നു പറയുകയാണു്, കുഞ്ഞുവക്കി, നീ എന്നോടു പരിഭവിക്കേണ്ട. ദൈവത്തിന്റെ ജോലി ചെയ്യുന്നതിൽ മുഖം നോക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. മാത്തുക്കുട്ടി പോയിട്ടു് ഇന്നു രണ്ടു മാസം തികയുന്നു. നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഇങ്ങനെ ഇവിടെ ഒരുമിച്ചു താമസിക്കയും. ഇതു ദൈവത്തിനും മനുഷ്യനും നിരക്കാത്ത പ്രവൃത്തിയാണു്.

കുഞ്ഞുവക്കി

തല്ക്കാലം ഞാൻ ദൈവത്തേയും മനുഷ്യനേയുമല്ല നോക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. സാറാമ്മയെയാണു്.

ഉപദേശി

അതു ദൈവം നോക്കിക്കൊള്ളും.

കുഞ്ഞുവക്കി

പട്ടിണിക്കുള്ള തുറന്ന വഴി.

ഉപദേശി

ദൈവം അങ്ങനെ തിരുമനസ്സാകുന്നെങ്കിൽ മനുഷ്യൻ അതും അനുഭവിക്കണം.

കുഞ്ഞുവക്കി

(സാറാമ്മയെ നോക്കിക്കൊണ്ട്)

അവളുടെ ഈ അവസ്ഥയിലുമോ?

ഉപദേശി

തീർച്ചയായും. അതും ദൈവത്തെ ഭാരമേല്പിക്കുക.

കുഞ്ഞുവക്കി

ദൈവത്തിന് ഒരു വയററാട്ടിയേയും പരിചയമില്ല. വൈദ്യനെ വിളിക്കാനും മരുന്നു വാങ്ങാനും അദ്ദേഹത്തിനു നേരവുമില്ല.

ഉപദേശി

(ചെവി പൊത്തുന്നു.)

ദൈവദൂഷണം പറയാതെ കുഞ്ഞുവക്കി.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഒരു വെറും പരമാൎത്ഥം.

ഉപദേശി

കുഞ്ഞുവക്കീ, ഇതു വെറും സ്വാൎത്ഥതയാണ്. സുഖത്തിനുവേണ്ടി അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു പാപം ചെയ്യുകയാണ്.

കുഞ്ഞുവക്കി

(ക്ഷുഭിതനായി)

ആരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം? ആരുടെ സുഖം? എന്റേയോ? ഒരു സ്വൈരവുമില്ലാതെ, അപവാദത്തിന്റെ നടുവിൽ കിടന്ന്, ഉമിത്തീപോലെ നീറി ദഹിക്കുന്നതോ? ഉപദേശിക്കറിയാമോ, മനുഷ്യർ എന്തൊക്കെയാണു പറയുന്നതെന്ന്?

ഉപദേശി

അതുതന്നെയാണു ഞാനും ചോദിക്കുന്നത്.

കുഞ്ഞുവക്കി

മുറിവുള്ളവനല്ലേ വേദനയറിയുന്നത്. അവരെന്തു പറയുന്നുവെന്ന് എനിക്കറിയാം. അതുകേട്ട് എന്റെ ചെവിയാണു തഴമ്പിക്കുന്നത്. അവക്ക് എന്താണു വേണ്ടതെന്നും എനിക്കറിയാം. അനന്യശരണയായ സാറാമ്മയെ അവരുടെ കാമക്രീഡയ്ക്കു വിലകുറഞ്ഞ ഒരു പാവയായി കിട്ടണം. പോരെങ്കിൽ വളരെ അനുസരണമുള്ള ഒരു അടുക്കളവേലക്കാരിയായിട്ടും. ഇല്ല. ഞാനതു സമ്മതിക്കയില്ല. ഞങ്ങൾ ചെയ്തതു തെററാണെന്നു ഞങ്ങൾക്കറിയാം. പക്ഷേ, ഇനിയും സാറാമ്മയേ ഉപേക്ഷിച്ചു പോയി, ആ തെററു വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഞാൻ തയ്യാറില്ല.

ഉപദേശി

ഇഹലോകസുഖത്തിനുവേണ്ടി നീ ആത്മാവിനെ നശിപ്പിക്കുകയാണ്.

കുഞ്ഞുവക്കി

ആത്മാവിനെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. പക്ഷേ, വലിയ വയറും

വലിച്ചുകൊണ്ടു സഹായമഭ്യർത്ഥിക്കുന്ന സാറാമ്മയെ എനിക്കു കാണാൻ കഴിയും. മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ അമ്മ മരിച്ചു. മാത്തുക്കുട്ടി വീടുവിട്ടുകയും ചെയ്തു. എവിടെയാണെന്നൊരു തുമ്പുമില്ല. ഇനി ആരാണു സാറാമ്മയെ രക്ഷിക്കാനുള്ളതു്, അവളുടെ സ്ഥിതിക്കു്? ഏററവും ഉത്തരവാദിത്വം ഉള്ള ആൾതന്നെ ആ കടമയും നിർവ്വഹിക്കട്ടെയെന്നാണു ഞാൻ തീരുമാനിച്ചതു്. കരുണയെന്നൊന്നു നിങ്ങളുടെ വേദപുസ്തകത്തിലില്ലേ, ഉപദേശീ?

ഉപദേശി

ഉണ്ടു്. പക്ഷേ, സാറാമ്മ അനന്യശരണയല്ല. അവൾ ഇന്നും മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ ഭാര്യയാണു്.

സാറാമ്മ

ഏ! (മുഖം വിളറുന്നു. ഏഴുനേററുനിന്നു് അല്പം ആലോചിച്ചിട്ടു താലി പൊട്ടിച്ചു ദൂരെയെറിയുന്നു.) അല്ല!

(എല്ലാവരും സ്തബ്ധരാകുന്നു.)

ഉപദേശി

(ആകാശത്തിലേയ്ക്കു നോക്കി)

ദൈവം കൂട്ടിച്ചേർത്തതിനെ മനുഷ്യൻ വേർതിരിക്കാതിരിക്കട്ടെ!

കുഞ്ഞുവക്കി

ആരാണു ദൈവത്തിന്നു് ഈ ജോലി കൊടുത്തതു്? ദൈവം അവരെ എവിടെവെച്ചാണു കൂട്ടിച്ചേർത്തതു്?

ഉപദേശി

പുരോഹിതൻ ദൈവത്തിൻെറ പ്രതിപുരുഷനാണു്.

കുഞ്ഞുവക്കി

അല്ല, സാരമില്ല. ദൈവത്തെക്കൊണ്ട് എനിക്കു വലിയ ശല്യമില്ല. മനുഷ്യനാണ് ഉപദ്രവിക്കുന്നത്.

ഉപദേശി

പുരോഹിതൻ ആ കർമ്മത്തിൽ സമുദായത്തിന്നുവേണ്ടി സാക്ഷിനില്ക്കുന്നയാളാണ്.

കുഞ്ഞുവക്കി

സാക്ഷിയോ?

ഉപദേശി

അതെ, സാക്ഷി. മനുഷ്യൻ സാമൂഹ്യജീവിയാണ്. അവന്റെ എല്ലാ കർമ്മങ്ങൾക്കും നടവടികൾക്കും സാക്ഷി കൂടിയേ തീരൂ.

കുഞ്ഞുവക്കി

സാക്ഷികിട്ടാൻ നിവൃത്തിയില്ലെങ്കിൽ—

ഉപദേശി

എല്ലാററിനും തക്ർത്തരം പറയാതെ, കുഞ്ഞുവക്കീ.

കുഞ്ഞുവക്കി

ന്യായം തക്ർത്തരമാകുന്നതെങ്ങനെയാണ്?

ഉപദേശി

ഞാൻ തോററു (പോകാൻ ഭാവിക്കുന്നു. പുറത്തേയ്ക്കു നോക്കിക്കൊണ്ട്) യരുശലേമേ! നിനക്കു...ഹാ കഷ്ടം! എത്രപ്രാവശ്യം ഞാൻ നിന്നെ രക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. നീ അതു ചെവിക്കൊണ്ടില്ല പിടക്കോഴി കുഞ്ഞുങ്ങളെയെന്നോണം ഞാൻ നിന്നെ എന്റെ ചിറകുകളുടെ കീഴിൽ ചേർത്തുകൊള്ളുമായിരുന്നു. എങ്കിലും, നീ കൈക്കൊണ്ടില്ല. ചാകാത്ത പു

ഴവും കെടാത്ത തീയ്യും നിറഞ്ഞ നിത്യനരകത്തി ലേയ്ക്കു്—

സാറാമ്മ

അയ്യോ, ഉപദേശി!

കുഞ്ഞുവക്കി

ശപിക്കാതെ ഉപദേശി. എന്നെ പരീക്ഷിക്കാതെ. ബല ഹീനനും പാപിയുമായ ഒരു സാധുമനുഷ്യൻ ഒരു സല്ക്ക ർമ്മമെങ്കിലും ചെയ്തു് ആശ്വസിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ഉപദേശി

ഞാൻ പോകുന്നു. കുഞ്ഞുവക്കി മറക്കരുതു്.

(പോകുന്നു.)

സാറാമ്മ

ഈ ഉപദേശി ഒരു വലിയ ബാധയാണു്.

(കുഞ്ഞുവക്കി നിശ്ശബ്ദനായി ഒരു കസേരയിലിരിക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

എന്താണൊന്നും മിണ്ടാത്തതു്?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഞാൻ ആലോചിക്കുകയാണു്?

സാറാമ്മ

എന്തു്?

കുഞ്ഞുവക്കി

സാക്ഷിയുടെ കാര്യം. ഉപദേശി പറഞ്ഞതിൽ കാര്യമു ണ്ടു്. എനിക്കു് ഇന്നു നിന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടു പോകാം. അതു സമുദായം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടാണു സാ ക്ഷി വേണമെന്നു വന്നിരിക്കുന്നതു്!

(രണ്ടുപേരും മുഖത്തോടുമുഖം നോക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

അദ്ദേഹമാണു നമ്മുടെ വിവാഹത്തിന്റെ സാക്ഷിയും പുരോഹിതനുമെല്ലാം.

കുഞ്ഞുവക്കി

അതുവയ്യാ. മാത്തുക്കുട്ടിക്ക് അതിന് അവകാശമില്ല.

സാറാമ്മ

അദ്ദേഹം പോയിട്ട് ഇതുവരെ ഒരു വിവരവുമില്ലല്ലോ.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഞാൻ അന്വേഷിച്ചു. ഒളിവിലെവിടെയോ ആണ്. രാഘവനേയും കാണുന്നില്ല.

സാറാമ്മ

വല്ല അപകടവും പിണഞ്ഞുകാണുമോ? എന്റെ ദൈവമേ, നോക്കിക്കൊള്ളണേ! കണ്ണുമില്ല. പാവം!

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ, നീ ഇപ്പോഴും മാത്തുക്കുട്ടിയെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടോ?

സാറാമ്മ

അസൂയയോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

അല്ല.

സാറാമ്മ

സംശയമോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

അതും അല്ല. അസൂയയുമില്ല സംശയവുമില്ല. എന്തോ ഒരു വികാരം. സാക്ഷി വേണമെന്നു തോന്നുന്നു.

സാറാമ്മ

ഞാനെങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തെ മറക്കും?

കുഞ്ഞുവക്കി

സകലതും ക്ഷമിച്ചതിന്റെ നന്ദിയായിരിക്കും.

സാറാമ്മ

അല്ല, അതുമാത്രമല്ല.

കുഞ്ഞുവക്കി

പിന്നെ?

സാറാമ്മ

ഞങ്ങൾ അന്യരാണോ? ഒരുകാലത്ത്......

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ, അതെന്നെ ഓർമ്മിപ്പിക്കാതെ. പുരുഷന്മാർക്കും അസൂയയുണ്ടെന്ന് ഓർമ്മിക്ക്. ഒരു കാലത്ത്...അതെ, ആ കാലമാണ് എനിക്കോർത്തുകൂടാത്തത്.

സാറാമ്മ

പിന്നെയെന്തിനാണ് അങ്ങ് ഈ കുന്തമൊക്കെ കുത്തിപ്പൊക്കി കൊണ്ടുവരുന്നത്?

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ, ക്ഷമിക്കൂ. ഞാൻ നിന്നെ വേദനിപ്പിച്ചു. അത് ഓർമ്മയില്ലാതെ ചെയ്തുപോയതാണ്. വിവാഹജീവിതത്തിൽ ഇങ്ങനെ പലതും പരസ്പരം ക്ഷമിക്കുകയും മറക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്.

ശബ്ദം

പാപത്തിന്റെ ശമ്പളം മരണമത്രേ!

(രണ്ടുപേരും ഞെട്ടുന്നു. സാറാമ്മ കുഞ്ഞുവക്കിയുടെ അടുത്തുചെന്നു കസേരയിൽ ചാരിനില്ക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

ഈ ആധി എന്നുതീരും, ദൈവമേ!

കർട്ടൻ

സ്ഥലം മുമ്പിലത്തെ രംഗത്തിലേതു തന്നെ. പല്ലെല്ലാം കൊഴിഞ്ഞുപോയ ഒരു കിഴവിയും സാറാമ്മയുമായി സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സമയം സന്ധ്യ.

കിഴവി

അതോർത്ത് എന്റെ കുഞ്ഞു വെഷമിക്കണ്ട.

സാറാമ്മ

എങ്കിലും എങ്ങനെയാ വല്യമ്മേ, കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നത്? മനുഷ്യരുടെ മുഖത്തു നോക്കണ്ടേ?

കിഴവി

നിങ്ങളുടെ ചെറുപ്പംകൊണ്ട് ഇങ്ങനെയൊക്കെ തോന്നുന്നതാ. ഇങ്ങനെ എത്ര കണ്ടതാ ഈ ലോകം. ഈ വയസ്സിനിടയ്ക്ക് ഇങ്ങനെ എത്ര പേരുടെ കണ്ണീരു ഞാൻ കണ്ടു! അവരൊക്കെ ഇന്നു സൊകമായി ജീവിക്കുവാ!

സാറാമ്മ

എന്റെ കാര്യം മാത്രം അല്ലല്ലോ.

കിഴവി

അതു നന്നായി. ആളുകൂടെയില്ലാതെ എത്രപേരാ കെടന്നു വെഷമിക്കുന്നെ. എന്റെ കുഞ്ഞു വെഷമിക്കേണ്ട എല്ലാം വെല്യമ്മ നോക്കിക്കോളാം.

സാറാമ്മ

വല്യമ്മയ്ക്ക് എന്നോടു വെറുപ്പു തോന്നുന്നില്ലേ?

കിഴവി

വെറുതേപ്പാ! എന്തിന്? എനിക്കെന്താ കുഞ്ഞേ, എന്റെ തൊഴില് നോക്കിയാ പോരേ? തള്ളയ്ക്കും പുള്ളയ്ക്കും ഒന്നും പറേറണ്ടു്. എങ്ങനെയൊണ്ടായി, ആരെക്കൊണ്ടായീന്നൊക്കെ ഞാനെന്തിനാ നോക്കണെതു്? പാവങ്ങൾക്ക മാനാപമാനം വല്ലോമൊണ്ടോ? നാമളൊക്കെ എന്തിനാ ഇതൊക്കെ ആലോചിക്കണെതു്?

സാറാമ്മ

(മുഖം അല്പമൊന്നു വിളറി)

പാവങ്ങൾക്കു്, നമുക്കു്......

(കുഞ്ഞുവക്കി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവക്കി

വല്യമ്മ എപ്പഴാ വന്നതു്? ഞങ്ങൾ നോക്കിയിരിക്കുകയായിരുന്നു.

കിഴവി

ഞാൻ കൊറച്ചുനേരായി വന്നിട്ടു്. സാറാമ്മയോടു് ഓരോ നാട്ടുവത്താനം പറഞ്ഞോണ്ടിരിക്കുവാ.

കുഞ്ഞുവക്കി

അവൾക്കു് ഏതാണ്ടു് അടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നാ തോന്നുന്നതു്.

സാറാമ്മ

പോയ കാര്യമെന്തായി?

കുഞ്ഞുവക്കി

മാത്തുക്കുട്ടിയെപ്പററി ഒരു വിവരവുമില്ല. രാഘവനെ കാണാനാണെങ്കിൽ ഒരു നിവൃത്തിയുമില്ല. അവിടെയേതാണ്ടു ബഹളമാണു്.

സാറാമ്മ

എന്തു ബഹളം?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഫാക്ടറിയിൽ പണിമുടക്കമാണു്. വെടിയോ ഏതാണ്ടൊക്കെ നടന്നു. കുറേപ്പേരു ചത്തു. രണ്ടു പോലീസുകാരും ചത്തുവെന്നാണു കേട്ടതു്.

സാറാമ്മ

എന്തിനാ ഈ പണിമുടക്കം?

കിഴവി

അതറിയാമ്മേലേ? കൂലി കൂട്ടതൽ കിട്ടാനാണു്. എൻെറ മകനുമുണ്ടു പണിമുടക്കത്തിൽ. എൻെറ ദൈവമേ, അവനൊന്നും പററിയേക്കല്ലേ.

സാറാമ്മ

കൂലി......ആ......

(നിശ്ശ്വസിക്കുന്നു)

കുഞ്ഞുവക്കി

നീ എന്താണു പറയാൻ വന്നതു്?

സാറാമ്മ

ഒന്നുമില്ല. വല്യമ്മേ, വീട്ടിൽ പോകുന്നുണ്ടെങ്കിൽ വേഗം പോയിട്ടു വരണം. അല്ലെങ്കിൽ എന്തിനാ പോകുന്നതു്?

കിഴവി

ഒക്കുല്ല. ഇനിക്കു പോവാതിരിക്കാമ്മേല സാറാമ്മേ. ഞാൻ പോയേച്ചു വേഗം വരാം.

സാറാമ്മ

അധികം ഇരുട്ടുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ വരണേ.

(കിഴവിയുടെ ചെവിയിൽ എന്തോ പറയുന്നു. കിഴവി തലകുലുക്കിക്കൊണ്ടു് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു.)

കുഞ്ഞുവർക്കി

നീ ഏതാണ്ടു പറയാൻ തുടങ്ങിയതെന്താ?

സാറാമ്മ

മറെറാന്നുമല്ല, കൂലിയുടെ കാര്യം തന്നെയാണു്. ഇങ്ങനെ എത്രനാളാ കഴിയുന്നതു്? എന്തെങ്കിലും ഒരു വരുമാനം വേണ്ടേ? കുറച്ചുദിവസമായി ഞാൻ അതുതന്നെ ആലോചിക്കുകയായിരുന്നു.

കുഞ്ഞുവർക്കി

ഞാനും ആലോചിച്ചു. ഒരു നിവൃത്തിയും കാണുന്നില്ല. കണക്കെഴുത്തുപോലും ഇനി കിട്ടുകയില്ല. ഇടനിലക്കാരുടെയൊക്കെ ഗതിയിതാണു്. സമുദായത്തോടു പിണങ്ങിയാൽ പട്ടിണി മിച്ചം.

സാറാമ്മ

നമ്മൾ ഒരു ഇടനിലക്കാരാണെന്നു് ആരു പറഞ്ഞു? ആ വല്യമ്മ പറഞ്ഞോണ്ടിരുന്നതു് അതുതന്നെയാ. നമ്മൾ ഒരു പടി താഴോട്ടിറങ്ങി.

കുഞ്ഞുവർക്കി

ശരിയാണു്. സമുദായത്തിന്നു് അതൊക്കെ ചെയ്യാനുള്ള ശക്തിയുണ്ടു്.

സാറാമ്മ

അതു മാത്രമല്ല! പണത്തിൻെറ കാര്യവും. ഇനി കൂലിവേലയല്ലാതെ എന്താ നിവൃത്തി?

കുഞ്ഞുവക്കി

അതുതന്നെയാണു് എനിക്കും തോന്നുന്നതു്. നീ എന്തു പറയുമെന്നു വിചാരിച്ചു മിണ്ടാതിരുന്നതാണു്.

സാറാമ്മ

എനിക്കെന്തോ പ്രത്യേകത? മനുഷ്യനു ജീവിക്കണ്ടേ?

കുഞ്ഞുവക്കി

(ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു്)

മാത്രമല്ല, താഴ്ന്നവന്റെ സന്മാർഗ്ഗക്രമത്തിനുമുണ്ടു വ്യത്യാസം. അവനു വേറൊരു നിയമമാണു്. നമ്മുടെ തെററു് അവന്റെ കണ്ണിൽ ക്ഷമിക്കത്തക്കതായിരിക്കും. അവർ നമ്മെ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യും.

സാറാമ്മ

ആ വല്യമ്മയുടെ സംസാരം കേട്ടപ്പോൾ എനിക്കും അങ്ങനെ തോന്നി. അവരുടെ നിയമമൊക്കെ ജീവിക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ളതാണു്.

കുഞ്ഞുവക്കി

പണിമുടക്കു കഴിയട്ടെ. ആ ഫാക്ടറിയിൽത്തന്നെ പോയിച്ചേരാം.

സാറാമ്മ

ഒരു സമാധാനം. കൊച്ചിനെ പട്ടിണികിടത്താതെയിരിക്കാമല്ലോ.

കുഞ്ഞുവക്കി

കൊച്ചു്!

(ആലോചനാനിമഗ്നനാകുന്നു)

സാറാമ്മ

ഏ—?

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

എന്തിനാണ് എന്നെ വിളിക്കുന്നത്? ഞാനിവിടെ നില്ക്കുകയല്ലേ?—

കുഞ്ഞുവക്കി

അല്ല......

സാറാമ്മ

എന്ത് അല്ല?

കുഞ്ഞുവക്കി

അല്ല. ഞാനോക്കുകയായിരുന്നു, ആ നിരപരാധിയെ നാം കൊല്ലാനാലോചിച്ചതല്ലേ?—കഷ്ടം!

സാറാമ്മ

(മുഖം വിളറുന്നു)

അതോൎമ്മിപ്പിക്കാതെ. ഇനി ആലോചിച്ചിട്ടെന്തു ഫലം? കഴിഞ്ഞതു കഴിഞ്ഞു.

കുഞ്ഞുവക്കി

അതെ, അതു കഴിഞ്ഞു. നാം ആ തെററിൽനിന്നു രക്ഷയും നേടി. പക്ഷേ, ആ മഹാപാതകം ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ?—

സാറാമ്മ

നാം ഇന്നു സന്മാൎഗ്ഗികൾ,—മൎയ്യാദക്കാർ. സമുദായം നമ്മെ പീഡിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുകയില്ലായിരുന്നു.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഏതായാലും അതു ഭാഗ്യമായി! എത്ര കരഞ്ഞാലും അതു കൂടാതെ കഴിഞ്ഞല്ലോ!

സാറാമ്മ

പിന്നെ, ഇനിക്കൊരാശ.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉം?

സാറാമ്മ

അവന്........

കുഞ്ഞുവക്കി

ഹ്ഹം! അവനാണെന്നെന്താ ഇത്ര നിശ്ചയം?

സാറാമ്മ

അവനാണെങ്കിലേ ഇനിക്കു ചോദിക്കാനുള്ളൂ.

കുഞ്ഞുവക്കി

അവനാണെങ്കിൽ എന്തുവേണം?

സാറാമ്മ

മാത്തുക്കുട്ടി എന്നു പേരിടണം.

(കുഞ്ഞുവക്കിയുടെ മുഖം ചുവക്കുന്നു. സാറാമ്മയ്ക്കും ഒരു പരിഭ്രമം.)

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ!

സാറാമ്മ

എന്തോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

എനിക്കു നിന്നോട് ഒരു കാര്യം ചോദിക്കുവാനുണ്ട്.

സാറാമ്മ

അതിനു പ്രത്യേകം അനുവാദം ചോദിക്കുവാനുണ്ടോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

നീ ചോദിച്ചതുകൊണ്ടു ഞാനും—നിൻെറ ഇഷ്ടം ഒരു പ്രാവശ്യമെങ്കിലും എതിർക്കാൻ എനിക്കു് അനുവാദം തരണം.

സാറാമ്മ

ഞാൻ ഒന്നും നിർബന്ധിക്കുകയില്ല. ഇഷ്ടമുള്ളതുമാത്രം മതി.

കുഞ്ഞുവക്കി

നീ ചോദിച്ചതു് എനിക്കു് ഇഷ്ടമല്ല.

സാറാമ്മ

പേരിടുന്നതോ? വേണ്ടെങ്കിൽ വേണ്ട. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കരുണയോർത്തു പറഞ്ഞുപോയതാണു്.

കുഞ്ഞുവക്കി

സാറാമ്മേ, നീ പിന്നെയും മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ കാര്യം പറയാതെ.

സാറാമ്മ

അദ്ദേഹം നമ്മോടു കരുണയല്ലേ കാണിച്ചുള്ളു?

കുഞ്ഞുവക്കി

അതെ. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണു് എനിക്കു വിഷമം. (ചുററും നോക്കുന്നതിനിടയിൽ ഭിത്തിയിലിരിക്കുന്ന മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ പടം കാണുന്നു) സാറാമ്മേ, ആ പടം അവിടെയിരിക്കുന്നതുപോലും എനിക്കു സഹിക്കുന്നില്ല. (ഒരു സ്ററൂൾ എടുത്തിട്ടു പടം എടുത്തുകൊണ്ടു താഴെയിറങ്ങുന്നു.) ഞാൻ ഈ പടം കളയാൻ

പോവുകയാണ്. മാത്തുക്കുട്ടിയോടു നന്ദിയില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ല; നിന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നതുകൊണ്ട്.

സാറാമ്മ

അതിന് ആ പടം കളയണമെന്നുണ്ടോ?

(രാഘവൻ ഓടിക്കിതച്ചു പ്രവേശിക്കുന്നു. ദേഹത്തു കുറച്ചു രക്തം തെറിച്ചിട്ടുണ്ട്)

കുഞ്ഞുവർക്കി

എന്താ രാഘവാ ഇത്?

രാഘവൻ

ഫാക്ടറിയിൽ വെടി നടന്നു. ഞങ്ങൾ കൈബോംബെറിഞ്ഞു. ഒത്തിരിപ്പേർ ചത്തു.

കുഞ്ഞുവർക്കി

മാത്തുക്കുട്ടി എവിടെ?

രാഘവൻ

(നിലത്തു നോക്കിക്കൊണ്ട്)

എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ചിലപ്പോൾ വെടി......

സാറാമ്മ

അയ്യോ ദൈവമേ!

(കുഞ്ഞുവർക്കിയെ ചാരിനില്ക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവർക്കി

ഉള്ളതു പറയൂ രാഘവാ!

രാഘവൻ

(തലയുയർത്തി)

മാത്തുക്കുട്ടി ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി മരിച്ചു. ഞാനിതറിയിക്കാനാണു വന്നത്. ഇനി പോകട്ടെ.

കുഞ്ഞുവക്കി

നില്ക്കു്, ഞാനും വരാം.

രാഘവൻ

വേണ്ട. ശവങ്ങളെല്ലാം മണ്ണെണ്ണയൊഴിച്ചു് അവർ കത്തിച്ചുകളഞ്ഞു.

(പോകാൻ ഭാവിക്കുന്നു.)

സാറാമ്മ

പോകരുതു് രാഘവാ, ഇവിടെയെങ്ങാനും ഒളിച്ചു്......

രാഘവൻ

വേണ്ട. നമ്മുടെ വർഗ്ഗം യുദ്ധത്തിൽനിന്നു് ഒളിച്ചോടുകയില്ല. യുദ്ധത്തിനുവേണ്ടി ഒളിക്കുകയേ ഉള്ളൂ. ഏതായാലും ഇനി കൂലി കിട്ടും—തീർച്ച.

(പോകുന്നു.)

കുഞ്ഞുവക്കി

അതെ, എനിക്കു നാളെ കൂലികിട്ടാനും മാത്തുക്കുട്ടിതന്നെ പ്രയത്നിക്കണം. സ്നേഹിതാ, സഹോദരാ!

സാറാമ്മ

(ഫോട്ടോ വാങ്ങിക്കാൻ കൈകനീട്ടുന്നു.)

കുഞ്ഞുവക്കി

വേണ്ട. നിന്റെ കയ്യിൽനിന്നു താഴെയെങ്ങാൻ വീണുപോകും.

(ഫോട്ടോ ഒരു പ്രാവശ്യം നെററിയിൽ വെച്ചിട്ടു് സ്ററൂളെടുത്തിട്ടു പൂവ്വ സ്ഥാനത്തു വെയ്ക്കുന്നു. പിന്നീടു് താഴെയിറങ്ങി പടത്തിന്റെ നേരെ നോക്കി തൊഴുന്നു.)

ശബ്ദം

(അണിയറയിൽ)

ഇതാ വിനാശകാലം! ജനം ജനത്തോടും രാജ്യം രാജ്യത്തോടും യുദ്ധം ചെയ്യും!

(രംഗം ക്രമേണ ഇരുളുന്നു. സാറാമ്മ മൂലയിൽനിന്നു റാന്തലെടുത്തു സ്റ്റൂളിൽ വെയ്ക്കുന്നു.)

കർട്ടൻ

രംഗം മൂന്ന്

കഴിഞ്ഞ രംഗത്തിലെ മുറിതന്നെ. റാന്തൽ കത്തിച്ച് സ്റ്റൂളിന്മേൽ വച്ചിരിക്കുന്നു. കുഞ്ഞുവർക്കി അസ്വസ്ഥനായി അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടക്കുന്നു. ചുറ്റും ബീഡിമുറികളും തീപ്പെട്ടിക്കോലുകളും ചിതറിക്കിടക്കുന്നു. രാഘവൻ റാന്തലുമായി പ്രവേശിക്കുന്നു. സമയം രാത്രി.

രാഘവൻ

രാത്രി കഴിയാറായി.

കുഞ്ഞുവർക്കി

സൂര്യനുദിച്ചോ?

രാഘവൻ

ഇല്ല. പെരുമീനുദിച്ചു പൊങ്ങി.

(കിഴവി പുറകിലത്തെ വാതിലിൽക്കൂടി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവർക്കി

എന്താ വല്യമ്മേ, എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു?

കിഴവി

ഒന്നുല്ല. പേടിക്കണ്ട, എന്റെ മോനോടുപോയി കെടന്നോളാൻ പറയാൻ സാറാമ്മ പറഞ്ഞു.

കുഞ്ഞുവർക്കി

എനിക്കുറക്കം വരുന്നില്ല. വല്യമ്മ ചെല്ല്. അവൾ തന്നെയല്ലേ?

കിഴവി

ഒന്നും മറ്റുമല്ല. രണ്ടു പെണ്ണുങ്ങൾ വന്നിട്ടൊണ്ട്. എന്നാലും ഞാൻ വേണം.

(പോകുന്നു)

കുഞ്ഞുവക്കി

പിന്നെ എന്താ ഇത്ര നേരത്തെ ഇറങ്ങിയതു്?

രാഘവൻ

ആറുമണിക്കു ജോലിക്കു പോകണം. എന്നാ നേരത്തെ തന്നെ വിശേഷമൊന്നറിഞ്ഞിട്ടു പോകാമെന്നു വെച്ചു.

കുഞ്ഞുവക്കി

വിശേഷമൊന്നുമില്ല. രാത്രിയൊക്കെ അങ്ങനെ നോവും വേദനയുമായി കഴിച്ചു.

രാഘവൻ

അപ്പോ ശിവരാത്രിയായിരുന്നു അല്ലേ?

കുഞ്ഞുവക്കി

ഓ, അതങ്ങനെയൊക്കെ കിടക്കും.

രാഘവൻ

(മടിയിൽനിന്നു ബീഡിയും തീപ്പെട്ടിയുമെടുത്തു നീട്ടിക്കൊണ്ടു്)

കുഞ്ഞോക്കിച്ചേട്ടൻ വലിക്കുന്നോ?

കുഞ്ഞുവക്കി

വേണ്ട. ഒരുപാടു വലിച്ചു.

രാഘവൻ

(നിലത്തുനോക്കി ബീഡിമുറികൾ കണ്ടുകൊണ്ടു്)

ഇതെന്തുമാത്രമാ വലിച്ചുതീർത്തതു്! രാജ്യം മുഴവനും ബീഡിമുറിയും തീപ്പെട്ടിക്കൊള്ളിയും. ഇതു് ആ ഉപദേശി പറയുന്നപോലെയാ.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉപദേശി എന്താ പറയുന്നതു്?

രാഘവൻ

ആ, ഏതോ അഞ്ചു മണവാട്ടികൾ രാത്രി മുഴുവനും ആരെയോ കാത്തിരുന്നൊന്നു്.

(ബീഡി കത്തിച്ചു വലിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവർക്കി

അവരും ഒരുപാടു ബീഡി വലിച്ചായിരിക്കും.

രാഘവൻ

അതല്ല. ഈ കാത്തിരിപ്പു്. ആരെയെങ്കിലും നോക്കിയിരിക്കുന്നതു വലിയ മിനക്കേടാണു്.

കുഞ്ഞുവർക്കി

ഇവിടെ മണവാട്ടിയൊന്നുമില്ല. പ്രസവംകൊണ്ടാണു് ആരംഭം.

(രണ്ടുപേരും ചിരിക്കുന്നു. അകത്തുനിന്നു് "അയ്യോ," "എനിക്കുമേലേ" എന്നെല്ലാം നിലവിളി കേൾക്കുന്നു. രണ്ടുപേരും അകത്തേയ്ക്കു നോക്കുന്നു. ശബ്ദം പിന്നെയും തുടരുന്നു. രാഘവനും കുഞ്ഞുവർക്കിയും നടന്നു പുറകിലത്തെ വാതിലിന്റെ അടുത്തുചെന്നു നിൽക്കുന്നു. കിഴവി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവർക്കി

വല്യമ്മേ!

കിഴവി

എന്റെ മോൻ ഒന്നും പേടിക്കണ്ട. ഇനി കുറച്ചു സമയം എടുത്തേയ്ക്കും. പോയി കിടന്നുറങ്ങിക്കോ.

(കിഴവി പോകുന്നു.)

ശബ്ദം

(അണിയറയിൽ)

അവൻ വീണ്ടും വരുന്നു!

കുഞ്ഞുവക്കി

അയാൾക്കു ഭ്രാന്താണ്. നേരം വെളുത്തില്ല. അതിനുമു മ്പേ തുടങ്ങി പ്രസംഗം!

രാഘവൻ

അങ്ങേക്ക് അങ്ങനെയൊന്നുമില്ല. ചെലപ്പോ രാത്രികളും വിളി ച്ചുപറഞ്ഞോണ്ടു നടക്കും. ഞാൻ പോകട്ടെ. എനിക്കു നേ രമായി.

(കുഞ്ഞുവക്കി പിന്നെയും നടക്കുന്നു, മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ പടത്തിന്റെയടുത്തു കുറേനേരം നോക്കിനിൽക്കുന്നു. പിന്നീട് ഒരു ബീഡി കത്തിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞുവക്കി

വൈകിട്ടു കാണുമോ?

രാഘവൻ

(പോകാൻ ഭാവിക്കുന്നു.)

കാണാം. അല്ല, ഇതാരാണ്, ഉപദേശിയല്ലേ?

(ഉപദേശി പ്രവേശിക്കുന്നു. രാഘവൻ ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു.)

ഉപദേശി

എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു കുഞ്ഞുവക്കി!

കുഞ്ഞുവക്കി

വിശേഷമൊന്നുമില്ല. ഉപദേശി പിണങ്ങിയായിരിക്കും എന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു.

ഉപദേശി

ഞാൻ ആരോടും പിണങ്ങുകയില്ല. പാപത്തെ ഞാൻ വെറുക്കുന്നു. പാപിയെ ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നു.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉപദേശിയുടെ സ്നേഹവും ഇങ്ങനെയാണോ?

ഉപദേശി

എന്നുവെച്ചാൽ? എനിക്കു മനസ്സിലായില്ല.

കുഞ്ഞുവക്കി

സ്നേഹവും ഇങ്ങനെ ആകാശത്തിലാണോ എന്നു്.

ഉപദേശി

എന്നിട്ടും മനസ്സിലായില്ല.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉപദേശി എങ്ങനെയാണു പാപിയെ പാപത്തിൽനിന്നു വേർതിരിച്ചിട്ടു സ്നേഹിക്കുന്നതു്, അതുപോലെ നമ്മയെ സ്നേഹിക്കുന്നതും മനുഷ്യനിൽനിന്നു വിട്ടാണോ എന്നു മാത്രമാണു ചോദിച്ചതു്.

ഉപദേശി

എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലായില്ല മനസ്സിലായാലും ഞാനുത്തരം പറയുന്നുമില്ല.

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉപദേശി പരിഭവിക്കണ്ട. ഞാൻ വെറുതെ പറഞ്ഞതാണു്.

ഉപദേശി

കുഞ്ഞുവക്കി, ഞാൻ ഹൃദയമില്ലാത്തവനല്ല. ഞാൻ ഭ്രാന്തനുമല്ല. ഞാൻ നിൻെറ ഗുണത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചുമാത്രം പറഞ്ഞതാണു്. നിനക്കതു രസിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നില്ല. (നടക്കുന്നു) കേൾക്കാൻ ചെവിയുള്ളവർ കേൾക്കട്ടെ!

കുഞ്ഞുവക്കി

ഉപദേശി! (ഉപദേശി നില്ക്കുന്നു) മാത്തുക്കുട്ടി മരിച്ചുപോയി.

ഉപദേശി

ഞാനറിഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടെന്തു്? അതുകൊണ്ടും നിങ്ങൾ ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാരായിട്ടില്ല. കർത്താവിന്നു സ്തോത്രം!

(ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു.)

(കുഞ്ഞുവർക്കി ഒരു ബീഡി കത്തിക്കാൻ ആരംഭിക്കുന്നു. അകത്തു് എന്തോ ചില ശബ്ദങ്ങൾ കേട്ട് അങ്ങോട്ടു നോക്കുന്നു. അകത്തുനിന്നു കുട്ടിയുടെ കരച്ചിൽ കേൾക്കുന്നു. ബീഡിയും തീപ്പെട്ടിയും താഴെയിട്ടു കുഞ്ഞുവർക്കി പുറകിലത്തെ വാതില്ക്കലേക്കോടുന്നു.)

കിഴവി

(പ്രവേശിച്ചു്)

പെറവു!

(മുറിയിൽ പ്രകാശം വർദ്ധിക്കുന്നു.

ശബ്ദം

(അണിയറയിൽ)

പ്രഭാതത്തെ സൃഷ്ടിച്ച ദൈവത്തിന്നു സ്തോത്രം!

കുഞ്ഞുവർക്കി

(ആകാംക്ഷയോടെ)

എന്താണു്?

കിഴവി

(ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞ മുഖത്തു് ഒരു കൊഞ്ചലോടെ)

ആണു്.

(കുഞ്ഞുവർക്കി കണ്ണടച്ചു കുറച്ചുനേരം നിശ്ശബ്ദനായി നില്ക്കുന്നു. കിഴവി പല്ലില്ലാത്ത ഒരു ചിരിയുമായി അകത്തേയ്ക്കു പോകുന്നു.)

കുഞ്ഞുവർക്കി

എന്റെ മകൻ!

(റാന്തലെടുത്തു കെടുത്തിവയ്ക്കുന്നു.)

ശബ്ദം

(അണിയറയിൽ)

അവൻ സമാധാനത്തിന്റെ ദൂതൻ!

കുഞ്ഞുവക്കി

സമാധാനത്തിന്റെ ദൂതനോ! ശൃംഖലയോ, സാക്ഷിയോ, പുരോഹിതനോ എന്തെങ്കിലുമായിക്കൊള്ളട്ടെ. (മാത്തുക്കുട്ടിയുടെ പടത്തിന്റെ അടുത്തുപോയി നിന്നുകൊണ്ട്) സാറാമ്മേ! നിന്റെ ഇഷ്ടംതന്നെയാകട്ടെ. (അകത്തുനിന്നും കുട്ടിയുടെ കരച്ചിൽ ആവർത്തിച്ചു കേൾക്കുന്നു.) എന്റെ കൊച്ചു മാത്തുക്കുട്ടി.

ശബ്ദം

(അണിയറയിൽ)

അവൻ വീണ്ടും വീണ്ടും വരുന്നു!

(സുപ്രസന്നമായ മുഖത്തോടുകൂടി കുഞ്ഞുവക്കി ബീഡിയും തീപ്പെട്ടിയും നിലത്തുനിന്നെടുത്തു കസേരയിൽ പോയി ഇരിക്കുന്നു. ചാരിക്കിടന്നുകൊണ്ടു് ബീഡികത്തിച്ചു പുക മുകളിലേയ്ക്കു വിടുന്നു.)

കർട്ടൻ

★

129

3283

3283

3283

1230